

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษา
กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

นางจันทิมา เมยประโคน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

พ.ศ. 2562

**The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and
Teachers' Practices Based on the Standards of Work Performance in Schools
under Chon Buri Primary Education Service Area Office 3**

Mrs. Chantima Moeiprakhon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3

ชื่อและนามสกุล นางจันทิมา เมยประโคน

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

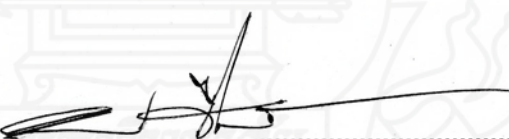
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

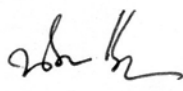
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
ผู้วิจัย นางจันทิมา เมยประโคน รหัสนักศึกษา 2572301188
ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (2) ศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำนวน 209 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่าเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95 และ .92 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน การปฏิบัติงานของครู มาตรฐานการปฏิบัติงาน

Independent study title: The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Teachers' Practices Based on the Standards of Work Performance in Schools under Chon Buri Primary Education Service Area Office 3

Researcher: Mrs.Chantima Moeiprakhon; **ID:** 2572301188;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent study advisor: Dr. Ratana Daungkaew, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this research were (1) to study instructional leadership of school administrators under Chonburi Primary Education Service Area Office 3; (2) to study the teachers' practices based on the standards of work performance in schools under Chonburi Primary Education Service Area Office 3; and (3) to study the relationship between instructional leadership of school administrators and teachers' practices based on the standards of work performance in schools under Chonburi Primary Education Service Area Office 3

The research sample consisted of 209 teachers in schools under Chonburi Primary Education Service Area Office 3, all of whom were obtained by two-stage sampling. The employed research instrument was a rating scale questionnaire dealing with data on instructional leadership and teachers' practices based on the standards of work performance, with reliability coefficients of .95 and .92, respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings were as follows: (1) the overall instructional leadership of school administrators was at the high level; (2) the overall teachers' practices based on the standards of work performance was at the high level; and 3) the instructional leadership of school administrators positively correlated at the medium level with teachers' practices based on the standards of work performance, which was significant at the .01 level.

Keywords: Instructional leadership, Teachers' practices, Standards of work performance

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและการดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่คอย ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จ สิ้นอย่างสมบูรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ กรรมการสอบที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมด้วยความเมตตาซึ่งจนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในแขนงวิชาการบริหารการศึกษาที่ให้การ อบรมสั่งสอนและบ่มเพาะประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิใน การตรวจเครื่องมืองานวิจัย ได้แก่ ดร.ษมาพร คงมั่น นายคมกริช อันทรง และนายสมสันธิ์ รั๊กบุญ ที่ ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนผู้วิจัยได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และขอขอบคุณครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบบุรี เขต 3 ทุกท่าน ที่ ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประโยชน์กับงานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง และจะเป็น ประโยชน์ในทางวิชาการสืบไป

คุณความดีและประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณของ บิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความกรุณาต่อผู้วิจัย ตลอดมา

จันทิมา เมยประโคน

ตุลาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน	
ของผู้บริหารสถานศึกษา	12
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	34
มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู	42
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	70
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3	80
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3	85
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการวิจัย	88
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	109
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	110
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	112
ค หนังสือประสานงาน	125
ง ค่า IOC ของแบบสอบถาม	132
จ ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัย	148
ประวัติผู้วิจัย	155

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Hallinger & Murphy 15
ตารางที่ 2.2	กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Weber 16
ตารางที่ 2.3	กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอน ของ Qian,Walker,and Li 18
ตารางที่ 2.4	การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน 20
ตารางที่ 2.5	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูแลมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู 45
ตารางที่ 2.6	การเปรียบเทียบมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย และในต่างประเทศ ตามมิติการปฏิบัติงานของครู 50
ตารางที่ 2.7	ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 56
ตารางที่ 2.8	การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ถึง ปีการศึกษา 2561 56
ตารางที่ 2.9	การเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ของนักเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2560-2561 57
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป 68
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำ การเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยภาพรวม (n=209) 70
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียน การสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ การพัฒนา (n=209) 71

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (n=209)	73
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน (n=209)	74
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ (n=209)	76
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู (n=209)	77
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (n=209)	79
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวม (n=209)	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนา วิชาชีพ (n=209)	81
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียน การสอน (n=209)	82
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน (n=209)	84
ตารางที่ 4.13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 (n=209)	86

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	24
ภาพที่ 2.2 องค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู	52

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคศตวรรษที่ 21 การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมคนให้มีคุณลักษณะสำคัญพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถใช้การเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสในการพัฒนาคุณภาพแห่งตนเพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพร่วมกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม พร้อมกันหาโอกาสพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แต่ทว่า คุณภาพการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปว่ายังต่ำกว่ามาตรฐาน ดังจะเห็นได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยในวิชาหลักจากการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) ต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการทดสอบระดับนานาชาติภายใต้โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ก็อยู่ระดับต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย (ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, 2561) อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) ซึ่งปัญหาดังกล่าวถือเป็นวิกฤติในด้านคุณภาพการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการต้องรีบเร่งแก้ไขและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถทัดเทียมกับนานาประเทศได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาของชาติได้พยายามหาทางแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาใหม่ โดยให้กระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสร้างนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น การปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในภารกิจงาน 4 ด้าน ได้แก่ งาน

ด้านวิชาการ งานด้านบริหารงานบุคคล งานด้านงบประมาณ และงานด้านการบริหารงานทั่วไป (ราชกิจจานุเบกษา, 2545) ซึ่งภารกิจงานทั้ง 4 ด้านข้างต้นนั้น งานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาทุกประเภท โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2561) นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากวิธีการสอนของครู การบริหารวิชาการของผู้บริหาร ผลสำเร็จของครู และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545 อ้างถึงในชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2561, น. 7) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการอย่างสูงเพื่อที่จะให้การเรียนการสอนภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับยุคการปฏิรูปการศึกษาไทย จึงกล่าวได้ว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ

ดังนั้น การบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรต้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การเตรียมการวางแผนการสอนซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียนและการปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งเป็นการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และการวัดผลประเมินผลซึ่งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผล การเรียนของนักเรียน จึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการทำงานของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน และจะส่งผลต่อโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนด (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดทิศทางการดำเนินงานและเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมาย ด้วยการทุ่มเทพลังกายและพลังความคิดอย่างเต็มกำลังและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมีคุณสมบัติสำคัญอีกประการ คือ การทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ แม้งานสอนจะเป็นงานหลัก แต่งานในหน้าที่พิเศษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นหน้าที่ที่ครูปฏิเสธไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้ครูทุกคนรักในงานสอน มีการทำงานและเก็บงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีความหมายและนำไปใช้ได้ตามความมุ่งหมายได้ทันการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน (Instructional leadership) คือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน พร้อมทั้ง

จัดสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อนำพบบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าของผู้เรียนจนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (รัตนา ดวงแก้ว, 2562)

จึงเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประสิทธิภาพการสอนของครู ซึ่ง Darling-Hammond (2007 อ้างถึงในรัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จะเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และจะทำให้ครูเกิดการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีความมุ่งมั่นร่วมกันที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดังนั้น การที่ครูผู้สอนจะมีพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมอบหมายการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีการพัฒนาสมรรถนะการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552; ชลธิชา สุขเจริญ, 2556, น. 3) และจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูในทางบวกอยู่ในระดับสูง จึงช่วยให้ครูเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานหรือพัฒนาตนเองตามไปด้วย ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน (ละอองดาว ปะโพธิง, 2554; ทิวากร สุทธิบาท, 2557; รินดา พูลสว่าง, 2557) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพ มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ งานวิจัยของนานาประเทศได้ชี้ให้เห็นว่า ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพขึ้นกับคุณภาพของครูผู้สอนเป็นสำคัญและประสิทธิภาพการสอนของครูเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน (นริศรา โชคชยสุนทร, 2562) ด้วยเหตุนี้ ครุสภาในฐานะองค์กรวิชาชีพทางการศึกษา จึงได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 และมาตรา 50 ซึ่งกำหนดข้อบังคับว่า ด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 เพื่อให้ครูถือปฏิบัติ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, น. 51) และคุรุสภาได้กำหนดข้อบังคับในด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยครูจะต้องมีมาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานด้านปฏิบัติการ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติตน โดยเฉพาะมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานได้กำหนดไว้ 12 มาตรฐาน ที่ครูต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556, น. 37)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีนโยบายดำเนินการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เนื่องจากผลการทดสอบที่ผ่านมาทั้งผลการประเมินระดับชาติขั้นพื้นฐานในระดับชั้นต่างๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่ การวัดความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT) การทดสอบความสามารถพื้นฐานผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) และการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะเมื่อเปรียบเทียบระดับสังกัดและระดับประเทศ พบว่า ผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าทั้งในระดับสังกัดและระดับประเทศ จึงได้มีความพยายามในการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และ มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียน และเปลี่ยนบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยปรับบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” หรือ ผู้อำนวยการการเรียนรู้ เพื่อทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้ จัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรม และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยเฉพาะช่วยให้ครูมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2563)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ผลการศึกษาที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอน และช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ครูสภากำหนด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยมีการศึกษากรอบตัวแปร ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอน

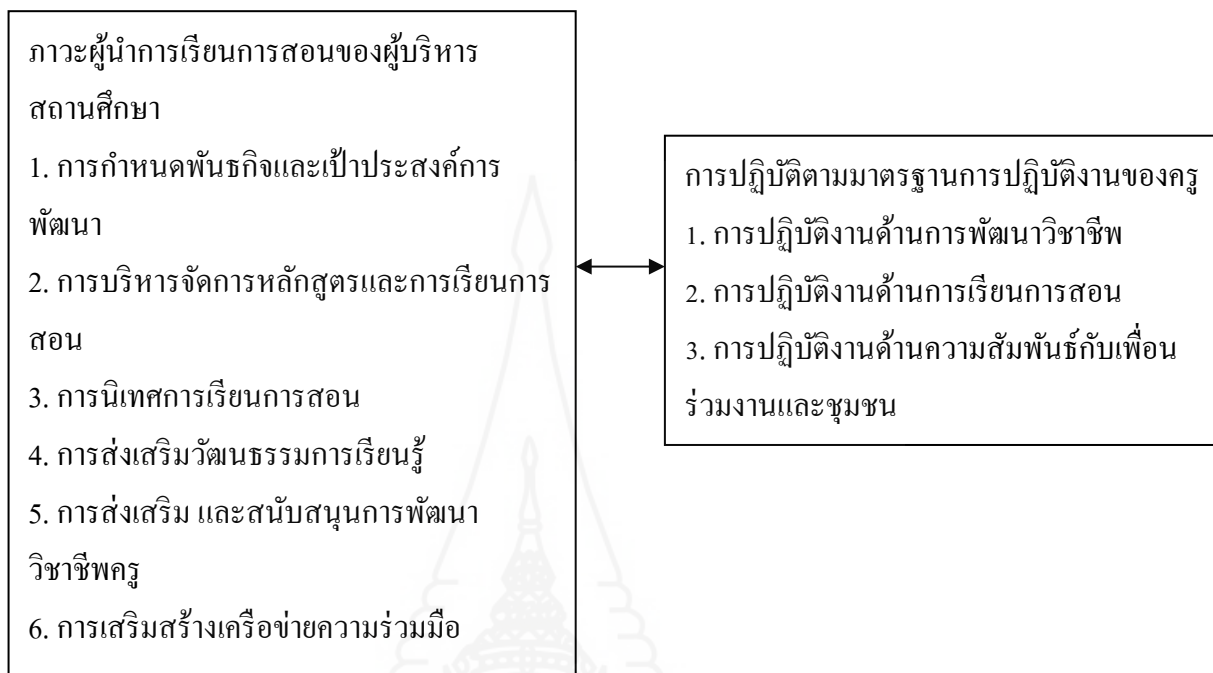
ในการกำหนดองค์ประกอบของตัวแปรภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) Weber (1996) และ Qian, Walker, and Li (2017) ดังที่ รัตนา ดวงแก้ว (2561) ได้ประมวลสรุปไว้ และได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนดังกล่าว และพบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

3.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

สำหรับตัวแปรการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556) ซึ่งประกอบด้วย 12 มาตรฐานและได้พิจารณาแล้วและเห็นว่า มาตรฐานดังกล่าวครอบคลุมมิติการปฏิบัติงานของครูใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูทั้ง 12 มาตรฐาน กับทั้ง 3 มิติ ดังกล่าว ดังแสดงในบทที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูปรากฏดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรที่สนใจศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.1.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำจากทัศนะของนักการศึกษาอย่างหลากหลาย และได้สรุปขอบเขตของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียน

การสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

5.1.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา ทั้ง 12 มาตรฐาน และเห็นว่า มาตรฐานดังกล่าวครอบคลุมมิติการปฏิบัติงานของครูใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,756 คน

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา
- 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 3) การนิเทศการเรียนการสอน
- 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้
- 5) การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ
- 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

5.3.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

- 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ
- 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ
- 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการมีความรู้ ความสามารถในทางวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ให้นักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้วัดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการ

สอบถามครู ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

6.1.1 การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดขอบเขตของงานวิชาการที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้องค์กรมีทิศทางการทำงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างเป็นระบบ และมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการจัดทำแผนการปฏิบัติและการดำเนินการตามแผนที่กำหนด

6.1.2 การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้แสดงว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม กำกับติดตามการสอนในห้องเรียนและการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนการใช้ข้อมูลในการพัฒนาการสอน และเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา

6.1.3 การนิเทศการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการกำกับติดตามและประเมินการสอนของครู โดยปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อช่วยเหลือแนะนำให้ครูจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา สังเกตชั้นเรียน กำกับติดตามพฤติกรรมการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียน และกระตุ้นให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อช่วยให้การบริหารงานด้านวิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

6.1.4 การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ สื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวังสูงในวิชาชีพ สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปกป้องเวลาในการเรียนการสอน ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู

ปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็นเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และนักเรียน สร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียน และสนับสนุนความคาดหวังสูงในตัวครูและนักเรียน

6.1.5 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ครูมั่นใจในสมรรถนะด้านวิชาชีพของตน โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การแสวงหาเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งการช่วยเหลือครูให้สามารถผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.6 การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วยการสื่อสารให้ผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน ตลอดจนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม

6.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู หมายถึง การกระทำตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมด้านการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้วัดการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยการสอบถามครูใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน

6.2.1 การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเปิดรับความรู้ และความคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนทั้งด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครู และการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล รวมถึงใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

6.2.2 การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการเต็มศักยภาพ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างโอกาสการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีระบบ

6.2.3 การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของครูในการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา และผู้ปกครองรวมทั้งชุมชนนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยรับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถซึ่งกันและกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายด้วยความเต็มใจ และร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดจากการพัฒนาด้วยกัน

6.3 ครู หมายถึง ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของตนให้มีคุณภาพมากขึ้น และช่วยพัฒนาการสอนของครูให้บรรลุมาตรฐานวิชาชีพ

7.2 เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ครูพัฒนาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

7.3 เป็นข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานต้นสังกัดนำไปใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนการสอน
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน
 - 1.4 องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ขอบข่ายของงานวิชาการ
 - 2.2 แนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ
3. มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู
 - 3.1 มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย
 - 3.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในต่างประเทศ
4. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
 - 4.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 4.2 ทิศทางการจัดการศึกษา
 - 4.3 ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำการเรียนการสอน (Instructional Leadership) หรือภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) เป็นคำที่นักวิชาการส่วนใหญ่ใช้แทนกันได้ แต่ก็ยังมีผู้ให้ความหมายคำนี้แตกต่างกันบ้างตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอใช้เรียกคำนี้ว่า “ภาวะผู้นำการเรียนการสอน หรือ Instructional Leadership” พร้อมทั้งได้รวบรวมนิยามของภาวะผู้นำการเรียนการสอนที่น่าสนใจดังนี้

1. เป็นความสามารถในการใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำ และการบริหารจัดการเพื่อนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางด้านวิชาการให้บรรลุผลในการพัฒนาในส่วนด้านการเรียนการสอน (พิมพ์พิชญา จงเกียรติกาญจน์, 2553)

2. เป็นการใช้อิทธิพลหรือความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการวางแผนงานทางวิชาการ และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าด้านผลผลิตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ได้วางไว้ (พิทรรัตน์ บรรจงงาม, 2557)

3. เป็นพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ทวีศักดิ์ ยศดา, ชูศักดิ์ เอกเพชร, และวีระยุทธ ชาติกาญจน์, 2560)

4. เป็นคำที่มีความหมายได้มากกว่าพฤติกรรมกรณีพิเศษกระบวนการเรียนการสอน เพราะต้องครอบคลุมทักษะการวางแผน การพัฒนา การทำให้เป็นผลสำเร็จ และการวัดประเมินผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้แก่ผู้เรียนภายในโรงเรียน (North Dakota LEAD-Center, 2001 อ้างถึงใน พรชัย ธนปารมิกุล, 2555)

5. เป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการจัดการองค์กรให้มีวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Hoy & Hoy, 2013)

6. เป็นกระบวนการของการมีอิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผ่านการกำหนดพันธกิจของโรงเรียนการปรับโครงสร้างและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ เพื่อให้ส่งผลต่อคุณภาพของ ผลลัพธ์ของ โรงเรียน (Day, Gu, & Sammons, 2016)

จากความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการดังได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการ มีความรู้ความสามารถทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และการจัดการองค์กร ให้มี วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยโน้มน้าวให้ครูปฏิบัติตามเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ให้นักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและมีความ จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ การเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและสรุปความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

มณฑา รัชพันธ์ (2551, น.14) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู และนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้อย่างชัดเจนถึงความเป็นผู้นำการเรียน การสอนจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการบริหาร วิชาการและการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน

รุ่ง แก้วแดง (อ้างถึงใน ละอองดาว ปะโพธิง, 2554) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียน การสอนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา และเป็นผู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ดังนั้นภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่ เข้มแข็งจะนำสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องใช้ความเป็นผู้นำการเรียนการสอน อย่างเต็มศักยภาพ ทูมเทให้กับงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาและสร้างความสัมพันธ์ กับครูอาจารย์และนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

พิทรัตน์ บรรจงงาม (2557) สรุปว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร สถานศึกษามีความสำคัญในการสร้างอิทธิพลหรือการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือยอมรับ และศรัทธาให้เกิดความร่วมมือต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งด้านการ

บริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนของครู ให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ได้มาตรฐานการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตต์, 2561) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนย่อมส่งผลให้การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักและเป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ และเป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาที่มีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ นั่นคือ การบริหารงานวิชาการคือหัวใจในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานหรือสูงกว่าที่มาตรฐานการศึกษากำหนดไว้ (ชูชาติ พ่วงสมจิตต์, 2561)

รัตนา ดวงแก้ว (2562) ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนจะเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และทำให้เกิดการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารลักษณะนี้มักสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและคุณค่าเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของการศึกษา พร้อมทั้งลงมือสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศขององค์กรทั้งในระดับ โรงเรียนและระดับห้องเรียนที่เน้นความร่วมมือและการทำงานที่เป็นกันเองระหว่างผู้บริหารและครู และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู โดยการสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัฒนธรรมที่เข้มแข็งเช่นนี้จะช่วยให้มีความมุ่งมั่นร่วมกันที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อ ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน

จากความสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็น อย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ รวมถึงช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัฒนธรรมทางวิชาการในองค์กรให้ยั่งยืน

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนการสอน

เพื่อให้ได้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีความชัดเจนและเหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของ ผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้นำเสนอไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น

1.3.1 รูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985)

Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงในรัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้ศึกษาและ พัฒนารูปแบบการจัดการทาง วิชาการ โดยการศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาในระดับ

ประถมศึกษา โดยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประสิทธิผลของโรงเรียน อีกทั้งศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและเอกสารที่ได้จากบันทึกการประชุมและการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยกำหนดกรอบการศึกษาออกเป็น 3 มิติ และได้ประเมินผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเครื่องมือที่ เรียกว่า มาตรฐานระดับการบริหารด้านการเรียนการสอนของผู้บริหาร โรงเรียน (The Principal Instructional Management Rating Scale) ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Hallinger & Murphy

พันธกิจ	การบริหารจัดการหลักสูตร/ โปรแกรม	การส่งเสริมบรรยากาศของ องค์กร
- การกำหนด เป้าหมาย	- การนิเทศและประเมินการเรียน การสอน	- การปกป้องเวลาในการเรียนการ สอน การพัฒนาวิชาชีพ
- การสื่อสาร เป้าหมาย	- การประสานงานหลักสูตร - การกำกับติดตามความก้าวหน้า ของนักเรียน	- การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ - การปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงาน มองเห็น - การสร้างแรงจูงใจให้กับครู - การสนับสนุนความคาดหวังสูง - การสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน

หมายเหตุ: ปรับปรุงจาก ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, หน่วยที่ 13, โดย รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น. 25.

นันทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จากตารางที่ 2.1 รัตนา ดวงแก้ว (2562) ได้สรุปกรอบแนวความคิดการบริหารจัดการเรียนการสอนของ Hallinger & Murphy ได้ดังนี้

1. มิติการกำหนดพันธกิจ เป็นการกำหนดกรอบขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ และ สร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ ซึ่งจำแนกภารกิจของโรงเรียนออกเป็น 2 ด้าน คือ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน
2. มิติการบริหารจัดการหลักสูตร/โปรแกรม มิติดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียน

การสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน คือ การนิเทศและประเมินการเรียนการสอน การประสานงาน
หลักสูตรและการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

3. มิตินี้กล่าวถึง บรรยากาศขององค์การ มิตินี้กล่าวถึง บรรยากาศทางวิชาการใน
โรงเรียนที่จะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน และทัศนคติของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารจะ
มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการ
ของโรงเรียน โดยใช้กิจกรรมทางอ้อม ซึ่งจะจำแนกบทบาทในการส่งเสริมบรรยากาศขององค์การ
เป็น 6 ด้าน คือ การปกป้องเวลาในการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพ การส่งเสริมการพัฒนา
วิชาชีพ การปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็น การสร้างแรงจูงใจให้กับครู การสนับสนุนความ
คาดหวังสูง และการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน

1.3.2 รูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Weber

Weber (1996 อ้างถึงในรัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้กำหนดลักษณะที่จำเป็น
ของภาวะผู้นำทางวิชาการออกเป็น 5 ประการ ซึ่งได้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ร่วมและการมอบอำนาจแบบไม่เป็นทางการ เพื่อ พัฒนาโรงเรียนที่มีคะแนนผลการเรียนรู้ในระดับ
ต่ำ เพื่อการพัฒนาทางวิชาการและเน้นการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยไม่
คำนึงถึงโครงสร้างองค์การของโรงเรียน แนวคิดของ Weber สรุปได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Weber (1996)

การกำหนด พันธกิจ	การบริหารจัดการหลักสูตร และการเรียนการสอน	การส่งเสริม บรรยากาศการ เรียนรู้เชิงบวก	การสังเกตและ ปรับปรุงการ เรียนการสอน	การประเมิน หลักสูตรและการ เรียนการสอน
ร่วมกับผู้มี ส่วนได้ส่วน เสียพัฒนา วิสัยทัศน์ ร่วมและ เป้าหมาย ของ โรงเรียน	-กำกับติดตามการเรียนการ สอนในห้องเรียนซึ่งต้อง สอดคล้องกับพันธกิจของ โรงเรียน - จัดหาทรัพยากรและการ สนับสนุนช่วยเหลือในการ ใช้การปฏิบัติที่ดีที่สุด - เป็นตัวอย่างและให้การ สนับสนุนการใช้ข้อมูลใน การเรียนการสอน	ส่งเสริม สภาพแวดล้อม การเรียนรู้เชิง บวกโดยการ สื่อสารเป้าหมาย กำหนดความ คาดหวังและจัด สภาพแวดล้อม การเรียนรู้อย่าง เป็นระเบียบ	สังเกตและ ปรับปรุงการ เรียนการสอน ของครูด้วยการ สังเกตชั้นเรียน และให้โอกาส การพัฒนา วิชาชีพ	ช่วยการวาง แผนการ ออกแบบ การ บริหารจัดการ การวิเคราะห์และ การประเมิน ประสิทธิผลของ หลักสูตร

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวัตกรรมการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ*, หน่วยที่ 13, โดย รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น. 26. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จากตารางที่ 2.2 รัตนา ดวงแก้ว (2562) ได้สรุปกรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Weber (1996) ได้ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ มิตินี้ เป็นกระบวนการความร่วมมือและเป็นกระบวนการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อสร้างพันธกิจที่ชัดเจน โดยมีการร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนด วิสัยทัศน์และ เป้าหมายของ โรงเรียนร่วมกัน
2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ในมิตินี้ เป็นกระบวนการกำกับ ติดตามการสอนในห้องเรียน ให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแบบอย่าง และสนับสนุน การใช้ข้อมูลในการพัฒนาการสอน
3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการสื่อสารให้เข้าใจเป้าหมาย สร้างความคาดหวัง สร้างสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่มีระบบ
4. การสังเกตและปรับปรุงการเรียนการสอน มิตินี้ผู้นำการเรียนการสอนจะเข้าสังเกต การจัดการเรียนการสอน และปรับปรุง โดยเข้าสังเกตในห้องเรียนเพื่อสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และให้โอกาสครูในการพัฒนาวิชาชีพ
5. การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน มิตินี้ ผู้นำการเรียนการสอน ช่วยเหลือ ในด้านการวางแผน ออกแบบ การบริหาร ควบคุมการสอน การวิเคราะห์และ ประเมินความมี ประสิทธิภาพของหลักสูตร ประเมิน โครงการสอน โดยอาศัยการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

1.3.3 รูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Qian, Walker, and Li (2017)

Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ โมเดลภาวะผู้นำการเรียนการสอนของประเทศจีน โดยศึกษาเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 22 คน ที่มีความแตกต่างกัน ทั้งด้าน เพศ ระดับการศึกษา ประเภทของ โรงเรียน ประสบการณ์การทำงาน และคุณลักษณะอื่นๆ

จากผลการวิจัย ของ Qian, Walker, and Li กล่าวได้ว่า ผู้นำการเรียนการสอนของจีน ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือของบุคลากรเป็นอย่างมาก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ 6 มิติ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 กรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Qian, Walker, and Li (2017)

การกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา	การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน	การส่งเสริมความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างคณะครู	การปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง	การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู	การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้
-พัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน	- นิเทศและประเมินการเรียนการสอน	- ปรับโครงสร้างของโรงเรียน	- บูรณาการและประเมินหลักสูตร	- ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นการทำวิจัย	- สร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอื่นๆ
- สื่อสารเป้าหมายและแผนของโรงเรียน	- กำกับติดตามการเรียนรู้ของนักเรียน	สนับสนุนความสัมพันธ์ของบุคลากร	- พัฒนาหลักสูตรที่เน้นโรงเรียนเป็นฐานที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียน	- แสวงหาการสนับสนุนการเรียนการสอนจากภายนอก	- รักษาความสัมพันธ์กับผู้บริหาร การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา
		-เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากร			- ยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการสนับสนุนจากชุมชนให้มากขึ้น

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, หน่วยที่ 13 โดย รัตนา ดวงแก้ว, 2562, น. 29.
 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนในบริบทของจีนทั้ง 6 มิติ แต่ละมิติ (รัตนา ดวงแก้ว, 2562) สรุปได้ดังนี้

1. มติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา เป็นมิติที่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวิเคราะห์หาจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน แล้วนำจุดแข็ง ไปปรับใช้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อให้ครูเข้าใจและรับผิดชอบภาระงานเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
2. มติการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน เป็นมิติที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำและนิเทศการสอนครู และสะท้อนกลับผลการประเมินแก่ครูโดยตรง เพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. มิติต่างเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครู เป็นมิติตที่ผู้บริหารมีการออกแบบนโยบาย โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และความร่วมมือ เช่น กิจกรรมสร้างแรงจูงใจ กิจกรรมการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นต้น

4. มิติตการปรับหลักสูตรให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง ในมิตินี้ ผู้บริหารสร้างเงื่อนไขการปฏิบัติงานให้กับครู โดยการให้ครูบูรณาการ ประเมินและ พัฒนาหลักสูตร ที่เน้น โรงเรียนเป็นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

5. มิติตการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู เป็นมิติตที่ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิชาชีพ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้การวิจัยเป็นฐาน รวมทั้งแสวงหาข้อมูลภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู ทั้งนี้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูพัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อยกระดับการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของครู

6. มิติตการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ในมิตินี้ผู้บริหารสถานศึกษานำคณะครูสำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีเทคนิคการสอนใหม่ๆ และทันสมัยมากขึ้น เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น ความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษา การให้โอกาสผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นต้น

1.4 องค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

จากกรอบความคิดภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ Hallinger and Murphy (1985), Weber (1996), Qian, Walker, and Li (2017) ดังได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อหาองค์ประกอบร่วมของภาวะผู้นำการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน

แหล่งข้อมูล	Hallinger & Murphy (1985)	Weber (1996)	Qian, Walker, & Li (2017)	การสังเคราะห์ องค์ประกอบของ ผู้วิจัย
องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำ การเรียนการสอน				
พันธกิจ/การกำหนด	- กำหนดเป้าหมาย	-ร่วมกับผู้มีส่วนได้	-พัฒนาความเป็น	การกำหนด
พันธกิจ/การกำหนด	- สื่อสารเป้าหมาย	ส่วนเสียพัฒนา	เอกลักษณ์ของ	พันธกิจและ
เป้าประสงค์และทิศ		วิสัยทัศน์ร่วมและ	โรงเรียน	เป้าประสงค์การ
ทางการพัฒนา		เป้าหมายของ	- สื่อสารเป้าหมาย	พัฒนา
		โรงเรียน	และแผนของ	
			โรงเรียน	
-การบริหารจัดการ	- ประสานงานหลักสูตร	- จัดหาทรัพยากร	- บูรณาการและ	การบริหาร
หลักสูตร/โปรแกรม		และการสนับสนุน	ประเมินหลักสูตร	จัดการหลักสูตร
-การบริหารจัดการ		ช่วยเหลือในการใช้	- พัฒนาหลักสูตรที่	และการเรียนการ
หลักสูตรและการ		การปฏิบัติที่ดีที่สุด	เน้น โรงเรียนเป็น	สอน
เรียนการสอน		- เป็นตัวอย่างและ	ฐานที่สอดคล้อง	
-การปรับหลักสูตร		ให้การสนับสนุน	กับเอกลักษณ์ของ	
ให้มีความสอดคล้อง		การใช้ข้อมูลในการ	โรงเรียน	
เชื่อมโยง		เรียนการสอน		
-การประเมิน		- ช่วยการวาง		
หลักสูตรและการ		แผนการออกแบบ		
เรียนการสอน		หลักสูตร		
		- บริหารจัดการ		
		หลักสูตร		
		- วิเคราะห์และการ		
		ประเมิน		
		ประสิทธิผลของ		
		หลักสูตร		

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

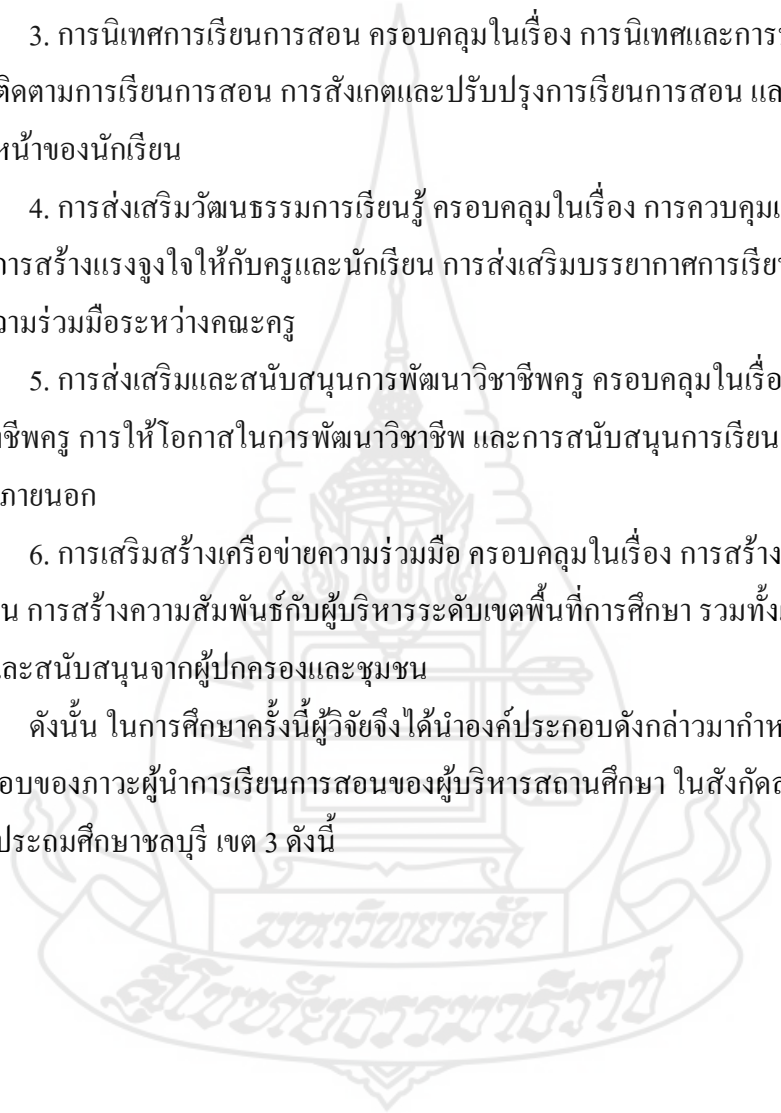
แหล่งข้อมูล	Hallinger & Murphy (1985)	Weber (1996)	Qian, Walker, & Li (2017)	การตั้งเคราะห องค์ประกอบของ ผู้วิจัย
องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำ การเรียนการสอน				
-การประเมินและ กำกับติดตามการ เรียนการสอน	- นิเทศและ ประเมินการเรียน การสอน	- กำกับติดตามการ เรียนการสอนใน ห้องเรียนซึ่งต้อง สอดคล้องกับพันธ กิจของโรงเรียน	- นิเทศและประเมิน การเรียนการสอน - กำกับติดตามการ เรียนรู้ของนักเรียน	การนิเทศการเรียน การสอน
-การสังเกตและ ปรับปรุงการเรียน การสอน	- กำกับติดตาม ความก้าวหน้าของ นักเรียน	- สังเกตและ ปรับปรุงการเรียน การสอนของครู ด้วยการสังเกตชั้น เรียน		
-การส่งเสริม บรรยากาศของ องค์การ	- ปกป้องเวลาใน การเรียนการสอน และการพัฒนา วิชาชีพ	- ส่งเสริม สภาพแวดล้อมการ เรียนรู้เชิงบวกโดย การสื่อสาร เป้าหมาย	- ปรับโครงสร้าง ของโรงเรียน - สนับสนุน ความสัมพันธ์ของ บุคลากร	การส่งเสริม วัฒนธรรมการ เรียนรู้
-การส่งเสริม บรรยากาศการ เรียนรู้เชิงบวก	- ปรากฏตัวให้ เพื่อนร่วมงาน มองเห็น	- กำหนดความ คาดหวัง	- เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจของ บุคลากร	
-การส่งเสริม ความสัมพันธ์เชิง บวกและความ ร่วมมือระหว่าง คณะครู	- สร้างแรงจูงใจ ให้กับครู - สนับสนุนความ คาดหวังสูง - สร้างแรงจูงใจ ให้กับนักเรียน	- จัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้อย่างเป็น ระเบียบ		

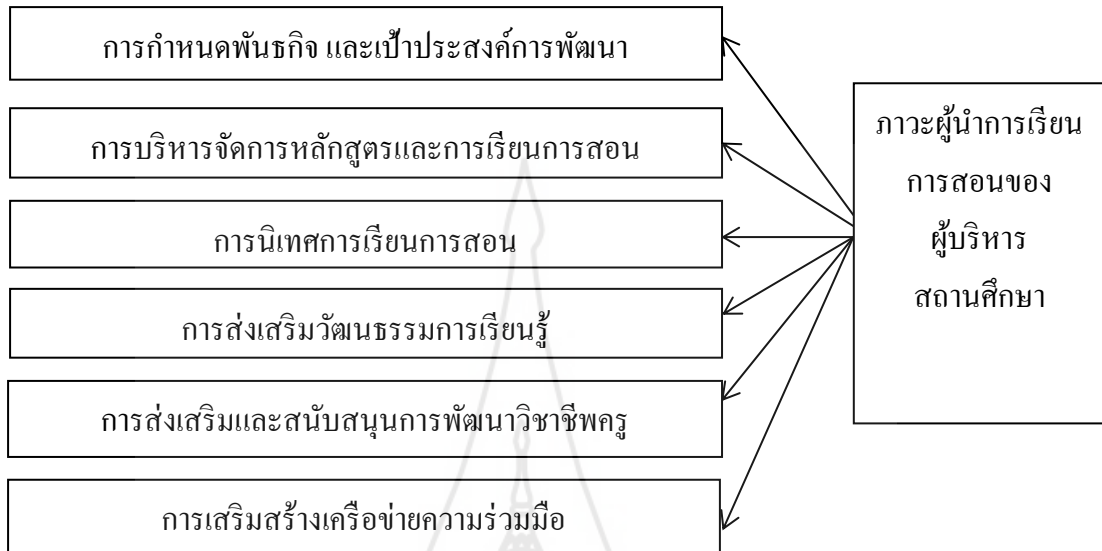
ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	Hallinger & Murphy (1985)	Weber (1996)	Qian, Walker, & Li (2017)	การสังเคราะห์องค์ประกอบของผู้วิจัย
องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน				
-การยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครู	- ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ	- ให้โอกาสการพัฒนาวิชาชีพ	- ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นการทำวิจัย - แสวงหาการสนับสนุนการเรียนการสอนจากภายนอก	การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู
-การส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้			- สร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอื่นๆ - รักษาความสัมพันธ์กับผู้บริหารการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา - ขกระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการสนับสนุนจากชุมชนให้มากขึ้น	การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอน ดังตารางที่ 2.4 ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ และเป้าประสงค์การพัฒนา ครอบคลุมในเรื่อง การพัฒนาวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมาย และการสื่อสารเป้าหมาย
 2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ครอบคลุมในเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตร การบูรณาการหลักสูตร การวิเคราะห์และประเมินหลักสูตร และการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
 3. การนิเทศการเรียนการสอน ครอบคลุมในเรื่อง การนิเทศและการประเมินการสอน การกำกับติดตามการเรียนการสอน การสังเกตและปรับปรุงการเรียนการสอน และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
 4. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมในเรื่อง การควบคุมเวลาในการเรียนการสอน การสร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างคณะครู
 5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ครอบคลุมในเรื่อง การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การให้โอกาสในการพัฒนาวิชาชีพ และการสนับสนุนการเรียนการสอนจากหน่วยงานภายนอก
 6. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ครอบคลุมในเรื่อง การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน
- ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบดังกล่าวมากำหนดเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

จากองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำหนดพันธกิจ และเป้าประสงค์การพัฒนา

การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา จัดว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติในการบริหารเพื่อให้องค์การมีทิศทางการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ และช่วยให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ Jazar and Algozzine (2007 อ้างถึงใน กมลตราฐ, 2553) กล่าวว่าไว้ว่า วิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการกระตุ้นผู้นำการเรียนการสอนสิ่งสำคัญที่จะต้องมี คือ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและจะต้องรู้ว่าวิธีการใดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังเช่น Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงในรัตนาควงแก้ว, 2562) ระบุว่า การกำหนดพันธกิจของผู้นำการเรียนการสอนเป็นการกำหนดขอบเขตของงานวิชาการที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ และผู้นำต้องสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ ทั้งนี้ Weber (1996 อ้างถึงในรัตนาควงแก้ว, 2562) เสนอว่า การกำหนดพันธกิจต้องอาศัยความร่วมมืออย่างเป็นกระบวนการเพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสร้างพันธกิจมีความชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้ระบุว่าในการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวิเคราะห์หาจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน แล้วนำจุดแข็งไปปรับใช้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อให้ครูเข้าใจและรับผิดชอบภาระงานเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้นำทางการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีพฤติกรรมด้านความสามารถ และ แสดงออกให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อีกทั้งมีความสามารถในการเชื่อมโยงหลักการพฤติกรรม และ โครงสร้างที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายนั้นบรรลุได้ และสอดคล้องกับ ไกษิชฎี เบลรินทร์ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องร่วมกับครูในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาด้านงานวิชาการ โดยเฉพาะหัวใจสำคัญคือ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย การวางแผนการดำเนินงาน การนำสู่การปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ดังเช่น Krug (1992) ได้เสนอว่าควรมีการกำหนดพันธกิจและเป้าหมาย และสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจ โดยไม่ต้องตั้งเป้าหมายที่สูงเกินไปและไม่ชัดเจน

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา เป็นการกำหนดขอบเขตของงานวิชาการที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งนี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์การมีทิศทางดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นระบบ และมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของ*การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา* ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดขอบเขตของงานวิชาการที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้องค์การมีทิศทางการดำเนินงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างเป็นระบบ และมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการจัดทำแผนการปฏิบัติและการดำเนินการตามแผนที่กำหนด

2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน

หลักสูตรและการเรียนการสอนถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาเพราะส่งผลโดยตรงกับคุณภาพผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นอย่างดีพร้อมทั้งสามารถบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนสูงสุด (เมตตา สอนเสนา, 2557) ธีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญมากที่จะทำให้การบริหารจัดการ

หลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารต้องใช้ภาวะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนและสมรรถภาพ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถและคุณธรรม ผู้นำทางการเรียนการสอนที่ดี ต้องรู้จักค้นหาวิธีที่จะพัฒนาการเรียนการสอน ยึดหลักการมีความรู้และความสามารถในการทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา มีนักการศึกษาและนักวิจัย สนับสนุนแนวคิดนี้อาทิ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ระบุว่า การบริหารจัดการหลักสูตร เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอนกับการนิเทศและประเมินการเรียนการสอน การประสานงานหลักสูตร และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน นอกจากนี้ Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นกระบวนการกำกับติดตามการสอนในห้องเรียนให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสนับสนุนการใช้ข้อมูลในการพัฒนาการสอน เช่นเดียวกับทัศนะของ Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ที่กล่าวว่า ในการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรสร้างเงื่อนไขการปฏิบัติงานให้กับครู โดยให้ครูบูรณาการการประเมินกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นการบริการเบื้องต้นของโรงเรียน ดังนั้น อย่างน้อยที่สุดผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ขอบข่ายของรายวิชาที่สอน ควรมีพื้นฐานความรู้กว้างๆ ที่สามารถนำพาบุคลากรให้สามารถดำเนินการตามพันธกิจของโรงเรียนได้ สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศและทิศทางการเกี่ยวกับวิธีสอน และผู้บริหารควรใส่ใจและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง นอกจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียนโดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารยังต้องเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม การกำกับติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การจัดหาทรัพยากรการศึกษา การใช้ข้อมูลในการพัฒนาการสอน และการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม การกำกับติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน สนับสนุนการใช้ข้อมูลในการพัฒนาการสอน และเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา

3. การนิเทศการเรียนการสอน

การนิเทศการเรียนการสอนมีความจำเป็นและสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและการเรียนการสอน และสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่ง Hallinger and Murphy (1985, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้กล่าวว่า การนิเทศและประเมินการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2554) กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอนเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลของนักเรียน เช่นเดียวกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ที่กล่าวว่า การนิเทศการเรียนการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่สถานศึกษาคาดหวังไว้ นอกจากนี้ ชาญชัย อาจิณสมภาร (2548) กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุงตัวของครูและนักเรียน ตลอดจนปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ที่กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการจัดการบริหารของผู้บริหารเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู ดังนั้น

การนิเทศการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากกระบวนการนิเทศเป็น กระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนคล้อยกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง การดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2561)

ในการนิเทศการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องมีการกำกับติดตามการเรียนการสอน การสังเกตและปรับปรุงการเรียนการสอน และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ในการกำกับติดตามการสอนในห้องเรียนควรต้องมีการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรควบคู่ไปด้วย (Weber, 1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562; อ้อย สจิมรัมย์, 2554;) และประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) ได้เสนอว่า ควรมีการกำกับติดตามเรื่องการบริหารเวลาในการจัดการเรียนการสอน และควรมีส่วนช่วยในการประสานงานหลักสูตร จึงเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบนิเทศภายในช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรากฏให้เห็นเสมอเพื่อกำกับและดูแลการใช้หลักสูตรและการสอนของครู ด้วยการสังเกตการสอนและ สะท้อนความคิดเห็นและให้คำแนะนำแก่ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู พร้อมทั้งสนับสนุนการสอนงานกันในกลุ่มครู (Hallinger & Murphy, 1985,อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562; ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ, 2548) Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำและนิเทศการสอนครู และสะท้อนกลับผลการประเมินแก่ครูโดยตรง เพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่ง Weber (1996,อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้เพิ่มเติมแนวคิดในเรื่องการประเมินครูเพื่อการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้นำควรกำกับติดตามการสอนในห้องเรียนให้เป็นไปตามพันธกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสิทธิ์ เขียวศรี และ คณะ (2548) โดย Krug (1992 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) ได้เสนอเพิ่มเติมว่าผู้นำทางวิชาการควรทราบถึงกรอบการสอน ในแต่ละรายวิชา และมีความรู้พื้นฐานกว้างๆ ในรายวิชาที่เปิดสอน และทำกรนิเทศการสอนเป็นการพัฒนาครูอย่างจริงจังมากกว่าการนิเทศตามสภาพปัญหา เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุณภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่า ผู้นำทางวิชาการมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการติดตามกำกับติดตามการเรียนการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อจะช่วยให้การบริหารงานด้านวิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น (Hallinger & Murphy, 1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562; ประสิทธิ์ เขียวศรี และ คณะ, 2548; กมล ตราชู, 2553; กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ, 2553)

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การนิเทศการเรียนการสอน เป็นกระบวนการการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่จะช่วย ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การประสานงานหลักสูตร การเยี่ยมเยียนชั้นเรียน การกำกับติดตามการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของ*การนิเทศการเรียนการสอน* ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการกำกับติดตามและประเมินการสอนของครู โดยปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อช่วยเหลือแนะนำให้ครูจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา สังเกตชั้นเรียน กำกับติดตามพฤติกรรมการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียน และกระตุ้นให้ครูนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อช่วยให้การบริหารงานด้านวิชาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

4. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้

วัฒนธรรมการเรียนรู้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ หากองค์กรใดมีวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะสามารถพัฒนาศักยภาพขององค์กร ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัฒนธรรมการเรียนรู้ สามารถช่วยให้บุคลากร เกิดการเรียนรู้และมุ่งมั่นปฏิบัติงานในองค์กรและการสร้างความผูกพันและความสัมพันธ์ภายในองค์กร ผู้นำแรงจูงใจ มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมการเรียนรู้ จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ (เมตตา สอนเสนา, 2557)

ในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2561) กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีการออกแบบนโยบาย โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และความร่วมมือ เช่น กิจกรรมสร้างแรงจูงใจ กิจกรรมการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก เป็นการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ ด้วยการสื่อสารให้เข้าใจเป้าหมาย สร้างความคาดหวัง สร้างสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่มีระบบ อีกทั้ง Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวถึงบรรยากาศองค์กรว่า เป็นบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนที่จะเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐาน และทัศนคติของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของ

โรงเรียน รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่ง Hallinger and Murphy ได้จำแนกบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมบรรยากาศขององค์กร เป็น 6 ด้าน ได้แก่ การปกป้องเวลาในการเรียนการสอน การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็น การสร้างแรงจูงใจให้กับครู การสนับสนุนความคาดหวังสูง และการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548), ไกษย์ เปลรินทร์ (2552) และกมล ตราชู (2553) ได้กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการ นอกจากนี้ Krug (1992 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น ทำได้โดยการส่งเสริมกิจกรรมที่ดึงดูดของครูและนักเรียนออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ที่จะทำให้เกิดผลได้ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยและเป็นระบบ การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการควบคุมเวลาในการเรียนการสอน ซึ่ง Weber (1996 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) เสนอแนะว่า ในการสังเกตการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องเข้าสังเกตในห้องเรียนเพื่อสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีกับครู และดูว่าใช้เวลาในการสอนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียน

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ เป็นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ การสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปกป้องเวลาในการเรียนการสอน การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็น การสร้างแรงจูงใจให้กับครู การสนับสนุนความคาดหวังสูง และการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน การสื่อสารให้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวัง

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของ*การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้* ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์กรให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ สื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวังสูงในวิชาชีพ สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปกป้องเวลาในการเรียนการสอน ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็นเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียน สร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียน และสนับสนุนความคาดหวังสูงในตัวครูและนักเรียน

5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู

ครูเป็นวิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งร่วมรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในทุกระดับและทุกประเภท ทั้งของรัฐ และเอกชน ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา

การศึกษาให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้(พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546) ดังนั้น คุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ และการปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพครูด้วย ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องเป็นผู้นำรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม จากเหตุผลดังกล่าวได้มีผู้กล่าวถึงการพัฒนาวิชาชีพครูดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ระบุว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงสาขาหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อสังคม เมื่อสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีชั้นสูงและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญมากขึ้นเพราะเป็นวิชาชีพที่พัฒนาคนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม การพัฒนาครูจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ครูทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกๆ ด้านในสังคมและสามารถชี้นำสังคมได้ เพราะครู คือ ศูนย์กลางของการปฏิรูปการศึกษาและ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับวัชรรา เล่าเรียนดี (2556) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูทุกระดับความรู้ ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนรู้ และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่โค้ช (Coach) ผู้ดูแลให้คำปรึกษา (Mentor) เพราะการพัฒนาในวิชาชีพของบุคลากร ต่างๆ ดังกล่าวนี จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง วัชรินทร์ สอนโสภณ(2562) ได้สรุปว่าการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ครูมั่นใจในสมรรถนะด้านวิชาชีพของตนเพื่อส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การพัฒนาครูเป็นหน้าที่ของคณิสต์สังกัด และ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) และได้กระจายการพัฒนาไปที่สถานศึกษาโดยตรงตามความต้องการการพัฒนาที่แท้จริงของครู (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557) ซึ่งในทัศนะของQian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รวมทั้งแสวงหาข้อมูลภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูพัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้งการช่วยเหลือครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู เป็น การเสริม สร้างการเรียนรู้ของครู ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการ

สอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ครูมั่นใจในสมรรถนะด้านวิชาชีพของตน โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การแสวงหาข้อมูลจากภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การยกระดับสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยการสนับสนุนจากแหล่งความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการช่วยเหลือครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ครูมั่นใจในสมรรถนะด้านวิชาชีพของตน โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การแสวงหาเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งการช่วยเหลือครูให้สามารถผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นการดำเนินการให้บุคคล หรือองค์กรต่างๆ จากภายนอกองค์กรนั้น ได้รวมพลังความคิดและสติปัญญาในการดำเนินการ หรือปฏิบัติการกิจต่างๆ ให้เป็นผล ซึ่งจะทำให้เกิดความผูกพันต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุด ซึ่ง กล้า ทองขาว (2548) กล่าวว่า เครือข่ายของสถานศึกษาเป็นการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งนักวิชาการ กลุ่มพลัง องค์กรต่างๆ บุคคลผู้มีอำนาจทางการเมืองและอำนาจทางด้านทรัพยากร โดยมีความมุ่งมั่นตั้งใจและร่วมมือกับหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สู่ความสำเร็จ หรืออาจกล่าวว่า การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วม ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Glickman (2007 อ้างถึงใน ไพเราะ พัดดาสิงห์, 2554) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหัวใจของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการนำชุมชนเพื่อให้ชุมชนเป็นผู้สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนได้หลายทาง เช่น เป็นอาสาสมัครช่วยงานภายในโรงเรียน เป็นวิทยากรในชั้นเรียน เป็นที่ปรึกษาในโรงเรียน เป็นต้น การที่ผู้ปกครองสนใจการศึกษาของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเปิดโรงเรียนสู่ชุมชนให้ผู้ปกครองและชุมชนมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ตลอดจนให้คำแนะนำ บทบาทของผู้นำ ในขณะที่เดียวกัน โรงเรียนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยให้การส่งเสริม และพัฒนาชุมชนในหลากหลายรูปแบบ ดังที่ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ได้สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อทั้งฝ่ายโรงเรียนและฝ่ายชุมชน โดยฝ่ายโรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่ง และควรเป็นฝ่ายรุกเข้าหาชุมชน มากกว่าการเป็นฝ่ายตั้งรับ สำหรับกระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้รับผิดชอบสามารถปรับประยุกต์ได้ตามความเหมาะสม สำหรับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีแนวทางดำเนินการได้ 2 แนวทางหลัก คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์โดยตรง ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ การนำโรงเรียนออกสู่ ชุมชน และการนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน และ 2) การสร้างความสัมพันธ์โดยทางอ้อม เป็นการดำเนินการผ่านการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และการปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจ ต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม นอกจากนี้ Qian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) ได้กล่าวถึงมุมมองการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาว่า เป็นการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของบุคลากรใน โรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำคณะครูสำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีเทคนิคการสอนใหม่ๆ และทันสมัยมากขึ้น อาทิ การสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น หรือกับเขตพื้นที่การศึกษา การให้โอกาสผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นต้น เช่นเดียวกับประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) ได้เสนอแนะว่าการสื่อสารเป็นส่วนที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและชุมชน

นอกจากนี้ ได้มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยหลายฉบับที่ได้ระบุว่า การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำการเรียนการสอน ดังนี้ Lashway (2002 อ้างถึงใน เมตตา สอนเสนา, 2557) กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีกับ นักเรียน ครู และผู้ปกครองดังกล่าว จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ Bossert (1988 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของผู้นำทางวิชาการนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักโครงสร้างของชุมชนและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) และ ไกษย์ เปลรินทร์ (2552)

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นการดำเนินการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอกหน่วยงานได้สนับสนุนทั้งพลังกาย พลังใจ พลังความคิดและ

สติปัญญา และทุนทรัพย์ในการดำเนินการ หรือปฏิบัติการกิจต่างๆ อย่างมุ่งมั่นตั้งใจและร่วมมือกับหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วยการสื่อสารให้ผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน ตลอดจนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ และผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ขอบข่ายของงานวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอาจจะแตกต่างกันไปตามสภาพและขนาดของโรงเรียน ซึ่งองค์กรทางการศึกษาและนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้หลายลักษณะดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 17 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการสถานศึกษา
 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- งานทั้ง 17 งานดังกล่าว สามารถกำหนดเป็นภารกิจของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ได้ 6 ด้าน (พงษ์ศักดิ์ ขจรจิต, 2552) ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัด การประเมิน และเทียบ โอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในทางปฏิบัติแล้วสถานศึกษาแต่ละแห่ง อาจกำหนดขอบข่ายงานบริหารงาน วิชาการแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระ คล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการสถานศึกษาและชุมชน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ระบุว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่าย กว้างขวาง ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งต้องมีแผนปฏิบัติงาน วิชาการ โครงการสอน และบันทึกการสอน การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การ สอนในสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างดี และสามารถปฏิบัติได้ การวัดประเมินผลและติดตามผลเพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบวิเคราะห์ผลการเรียน การอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัด หลักสูตรและโปรแกรมการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า การกำหนดขอบข่ายงานวิชาการส่วนใหญ่มีสาระสำคัญ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยครอบคลุมงานหลักๆ ได้แก่ การ พัฒนาและบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา การบริหารการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การ บริหารสื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผลทางการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารจำเป็นจะต้องศึกษา ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

2.2 แนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการและนักวิจัยสรุปแนว ปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2561) ได้สรุปแนวทางในการบริหารงานวิชาการและ ทรัพยากรทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ด้านผู้บริหารทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนต้องเป็นผู้นำทาง วิชาการและผู้นำ ในการบริหารงานทั้งระบบ โดยผู้บริหารควรแสดงให้บุคลากรและชุมชนยอมรับ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการบริหารงานวิชาการ งานทรัพยากร การศึกษา งานอื่นๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงเจตคติและความตั้งใจดีต่อ โรงเรียน นักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่น

2. ด้านบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษา ควร เป็นผู้มี ความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ กรณีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานที่มี ลักษณะเฉพาะ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน ฯลฯ บุคลากรควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างเหมาะสมเพียงพอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มี ประสิทธิภาพและปลอดภัย นอกจากนี้บุคลากรที่รับผิดชอบงาน ควรมีจ านวนที่เหมาะสมเพียงพอ กับภาระงาน

3. ด้านหลักและกระบวนการดำเนินงาน ทั้งงานวิชาการ และงานทรัพยากร การศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรที่รับผิดชอบ ควรดำเนินงานตามหลักและกระบวนการของงานนั้นๆ ให้ครอบคลุม ภารกิจและขั้นตอนการดำเนินงาน โดยทุกภารกิจควรมีการวางแผน มีการดำเนินงาน ตามแผน มีการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข โดยยึดตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความรับผิดชอบต่อ/ตรวจสอบได้ หลัก เปิดเผย โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลัก คุณธรรมจริยธรรม ในการดำเนินงานใดๆ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบควรคำนึงถึงบริบท และสภาพแวดล้อม ของงานและองค์กร คำนึงถึง ผลลัพธ์ ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่อาจ เกิดขึ้น และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จริงจัง พยายามให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามี ส่วนร่วม และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา

4. ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ทั้งผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมมือร่วมใจกัน ทำงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร ร่วมกันสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรเอื้อเพื่อพ่อแม่ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน

5. ด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอ และเป็นธรรมแก่ผู้ปฏิบัติ ทั้งทรัพยากรที่เป็นตัวเงินและทรัพยากรที่ไม่ใช่เงิน

นอกจากนี้ สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ได้สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการหลักสูตร สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนตามคู่มือและนโยบายที่กำหนดและนำผลการวิเคราะห์มาจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
3. ด้านการวัดผลประเมินผล สถานศึกษาควรจัดทำระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในเรื่องของการวัดผลประเมินผล และส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย
4. ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา มีการศึกษาคูงานด้านระบบการนิเทศภายใน และกำหนดหลักเกณฑ์และปฏิทินในการนิเทศอย่างชัดเจน
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงานวิจัยของสถานศึกษากำหนดนโยบายการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการติดตามตรวจสอบสรุปผล และรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ผู้บริหารทราบ
6. ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำโครงการสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อนวัตกรรม และครูผู้สอนควรจัดการผลิต และใช้สื่อนวัตกรรมให้ตรงตามจุดประสงค์
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินงานตามปฏิทินของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตรวจสอบประเมินผลระบบประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

จากแนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษานต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารทั้งงานวิชาการและบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการ ต้องมีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบเพื่อทำงานได้ตรงตาม

เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดำเนินงานตามหลักและกระบวนการของงานนั้นๆ ให้ครอบคลุมภารกิจและขั้นตอนการดำเนินงาน ให้ความสำคัญกับความร่วมมือร่วมใจ ทำงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม เพียงพอ และเป็นธรรมแก่ผู้ปฏิบัติ

2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีปัญหาการบริหารงานวิชาการใน 3 ลักษณะ คือ 1) เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน และ 2) เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และ 3) เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริม ประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นและความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งปัญหาแต่ละลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ครอบคลุมด้านการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการจัดการศึกษารวมถึงไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งขัดกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สุกฤตา เกยานนท์, 2555)

1.2 ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ประกอบกับสถานศึกษาขาดผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อช่วยส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557)

1.3 ปัญหาด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ปัญหาเกิดจากครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และข้อสอบยังไม่ได้มาตรฐานและไม่ครอบคลุมเนื้อหา ทำให้การวัดผลประเมินผลแต่ละวิชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งสถานศึกษาไม่มีการจัดอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (ชนม์ผศุคม์ พัฒพันธ์, 2557) นอกจากนี้ ยังพบว่าครูไม่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมิน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผล ประเมินผลของ สถานศึกษา และการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน (ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557) ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่า การ

วัดผลและประเมินผลครูส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียน เท่านั้น ไม่ได้พิจารณาถึงปัญหาในตัวนักเรียน อันเป็นสาเหตุทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (นิตยธิดา จันดาสงค์, 2558)

1.4 ปัญหาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาเกิดจากบุคลากรบางส่วนในโรงเรียนยังไม่ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการวิจัย ขาดการบันทึก การเก็บข้อมูล และการเผยแพร่ผลงานวิจัย จึงทำให้ประสบปัญหาในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระอย่างต่อเนื่อง (สุกฤตา เกตานนท์, 2555; ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557)

2. ปัญหาที่เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งยังขาดงบประมาณในการจัดหาและจัดทำสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ครูไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งครูไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ขาดการติดตามประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และขาดการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้ จากสาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557; รัชนิย์ สีหะวงษ์, 2558)

2.2 ปัญหาด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์ (2557) ได้ทำการวิจัย และพบว่า ปัญหาด้านนี้เกิดจากสถานที่คับแคบและงบประมาณที่จำกัด จึงไม่สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกได้เต็มที่ อีกทั้งขาดการประสานความร่วมมือในการจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู และบุคคลอื่นๆ นอกจากนี้ ครูได้รับผิดชอบงานตามโครงสร้างการบริหารงานหลายหน้าที่ ทำให้ครูมีปัญหาในการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ไม่มีความสามารถในการพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557) และ ผลการวิจัยของ นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558) ยังพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ให้

ความสำคัญกับการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ อนุสาวรีย์ ตลอดจนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.3 ปัญหาในด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีภารกิจมากเกินไป จึงทำให้การนิเทศไม่ต่อเนื่องและ ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อีกทั้งครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็น ผู้นิเทศยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการนิเทศ และมีภาระงานสอนและงานอื่นๆ ที่ได้รับ มอบหมายที่มาก ครูที่ได้รับการนิเทศไม่ได้นำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน อีกทั้งครูไม่เข้าใจหลักการของการนิเทศ คิดว่าการนิเทศ คือ การจับผิด การสอนของ ครู ทำให้การนิเทศเป็นเรื่องที่สร้างความกังวลให้กับครู การนิเทศแต่ละครั้งของครูต้องเตรียมการ สอนที่ไม่สอดคล้องกับการสอนจริง ๆ ในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหา กระบวนการเรียน การสอนของครูได้ (สุกฤตา เกตานนท์, 2555; ชนม์ผศุศม์ พัฒพันธ์, 2557) นอกจากนี้ รัชนิย์ สีหะ วงษ์ (2558) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาอาจจะยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา บุคลากรใน โรงเรียนยังขาดการ ขอมริบระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และขาดการกำกับ ติดตาม การนิเทศการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง จากสาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาการนิเทศการศึกษา

2.4 ปัญหาด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า ปัญหาเกิดจากการขาดครูแนะแนว โดยตรง ทำให้สถานศึกษาไม่มีระบบการแนะแนวทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่นๆ อีกทั้งยังขาด ความร่วมมือและความเข้าใจกับครูคนอื่นเกี่ยวกับงานแนะแนวว่าไม่ใช่หน้าที่ของครูแนะแนวเพียง คนเดียว แต่เป็นหน้าที่ของครูทุกคนด้วย จึงทำให้งานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (ชนม์ผศุศม์ พัฒพันธ์, 2557) นอกจากนี้สถานศึกษายังขาดการประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนว ส่วนใหญ่ก็จะให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงไม่มีการ ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา ทำให้การดำเนินการ รวมถึงกลวิธีที่ใช้ในการแนะแนวการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (รัชนิย์ สีหะวงษ์, 2558)

2.5 ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขาดผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดทำการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ประสบปัญหาในการจัด โครงสร้างของสถานศึกษาให้พร้อม สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพ ภายในของบุคลากรในสถานศึกษา และกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาในการรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพจริง (ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557) สถานศึกษาไม่มีความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกิดจากการทำงานที่ไม่

เป็นระบบเกิดความไม่โปร่งใส ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถที่จะตรวจสอบได้ จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้ขาดการพัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน (นิศย์ธิดา จันดาสงค์, 2558) ประกอบกับการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารของสถานศึกษาให้เป็นนิติบุคคล ส่งผลให้บุคลากร มีการพัฒนาตนเองยังไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น(รัชนิย์ สีหะวงษ์, 2558)

3. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม ประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่น และความสัมพันธ์กับชุมชน ครอบคลุม ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

3.1 ปัญหาด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ปัญหาเกิดจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพไม่มีเวลาที่จะมารับความรู้ และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะครูไม่มีเวลามากพอ ที่จะถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จึงทำให้ครูขาดการประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน (ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์, 2557) ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพในแต่ละวัน ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถชักจูงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา(ภรภัทร เอ็งนิรันดร, 2557) อีกทั้งสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และไม่มี การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และที่สำคัญสถานศึกษายังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนัก (นิศย์ธิดา จันดาสงค์, 2558)

3.2 ปัญหาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการจัดให้ความรู้ทางด้านทักษะวิชาการ และขาดการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ขาดการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม เป็นสมาชิกเครือข่าย สถาบัน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (นภาพร พลอยบ้านแพ้ว, 2555; ฐิตารีย์ ไชยชิน, 2556; ชนม์ผศุตม์ พัฒพันธ์, 2557)

3.3 ปัญหาด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษายังไม่มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และระดับ

อุดมศึกษา (ฐิตารีย์ ไชยชิน, 2556) รวมทั้ง ครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าไปสัมผัสพูดคุยกับชุมชนได้ ในขณะที่เดียวกันครูบางส่วนมีเวลาแต่อาจจะไม่มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว ครูยังขาดการส่งเสริม สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน (ชนม์ผศุคม์ พัฒพันธ์, 2557)

3. มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

3.1 มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย

ครูเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) จึงต้องมีความรู้ความชำนาญเฉพาะตามบทบาทหน้าที่ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบวิชาชีพ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนเป็นมืออาชีพ เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรในแต่ละระดับได้อย่างแท้จริงด้วยเหตุนี้ การพัฒนาวิชาชีพครูจึงเป็นภารกิจสำคัญของครูสภาที่ต้องมีระบบที่ชัดเจนในการควบคุมการประกอบวิชาชีพของครู โดยเฉพาะมีมาตรฐานวิชาชีพครูเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครู โดยครูทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ใน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูซึ่งเป็นข้อกำหนดของคุรุสภา เนื่องจากครูต้องพัฒนาวิชาชีพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีและเพื่อให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูมีรายละเอียด (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556, 2556) ดังนี้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามลำดับคุณภาพของมาตรฐานปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถและความชำนาญ เพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการประกอบอาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นคือ การกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพ

จะต้องต่อไปอนุญาตทุกๆ 5 ปี ทั้งนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูทั้งสิ้น 12 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น ได้แก่ การประชุม การอบรม การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือ เตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ประสิทธิภาพ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ จุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคล ด้วยการปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครูนำเสนอรายงานปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน นำเทคนิค วิธีการ หรือ นวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียน และขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม

นั้นๆ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และ ร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ขอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และ ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังกัด จัดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะ สารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียน และ การจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวรเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่ง ที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหา แล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่ลบแบบตรงตัว ครูสามารถมองห้กมุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

จาก มาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วและเห็นว่า มาตรฐานดังกล่าวครอบคลุมมิติการปฏิบัติงานของครูใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตาม

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูทั้ง 3 มิติดังกล่าวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูทั้ง 12 มาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูแลมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	ด้านการเรียนการสอน	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน
มฐ.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	มฐ.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	มฐ.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
มฐ.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน	มฐ.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	มฐ.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
มฐ.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	มฐ.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	
มฐ.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	มฐ.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	
	มฐ.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	
	มฐ.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์	

3.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในต่างประเทศ

สมาคมการสำรวจภาวะผู้นำของครู (Teacher Leadership Exploratory Consortium, n.d.) สหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาบทบาทของครูในฐานะผู้นำทางการเรียนการสอนและได้ระบุมาตรฐานของภาวะผู้นำของครู (Teacher Leadership Model Standards) ประกอบด้วย 7 มาตรฐาน พร้อมตัวชี้วัดของแต่ละมาตรฐาน (National Board for Professional Teaching Standards and the National Education Association) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ส่งเสริมวัฒนธรรมความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้เพื่อนร่วมงานทำงานร่วมกันในการแก้ปัญหาในการตัดสินใจ ในการจัดการความขัดแย้งและในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง
2. ครูเป็นแบบอย่างในการใช้ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการฟัง การนำ การสนทนา การอภิปรายชี้แจง การ ไกล่เกลี่ย และการบอกความต้องการของตนเองและของคนอื่น เพื่อที่จะกำหนดเป้าหมายร่วม และการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ
3. ครูใช้ทักษะเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดความไว้วางใจกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน พัฒนาภูมิปัญญาของหมู่คณะ เสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและการกระทำที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
4. ครูมุ่งมั่นในการสร้างวัฒนธรรมแบบผสมผสาน โดยมีมุมมองหลากหลายเพื่อรับมือกับความท้าทาย
5. ครูใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีภูมิหลังที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ วัฒนธรรมและภาษาในการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน

มาตรฐานที่ 2 เข้าถึงและใช้การวิจัยเพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในการเข้าถึงและการใช้การวิจัยในการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ครูวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียน ร่วมแปลผลลัพธ์และประยุกต์ใช้ข้อค้นพบเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้
3. ครูสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการให้ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการศึกษาที่สำคัญ
4. ครูแนะนำและสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสื่อสารข้อมูลจากห้องเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบครูมืออาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อวางแผนการเรียนรู้ อย่างมืออาชีพซึ่งเน้นการทำงานที่เกาะติดกับมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายการพัฒนาของทั้งโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาไม่ว่าจะเป็นการทำงานเป็นทีม การจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความยั่งยืน
2. ครูใช้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้ของเพื่อนร่วมงานที่มีความแตกต่างกันสามารถบอกถึงปัญหาหรือความต้องการของ

เพื่อนร่วมงาน หาทางส่งเสริมสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้เพื่อนร่วมงานเกิดการเรียนรู้แบบครูมืออาชีพ

3. ครูช่วยให้เพื่อนร่วมงานเกิดการเรียนรู้แบบมืออาชีพ
4. ครูสามารถระบุและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการเรียนรู้แบบมืออาชีพที่มีความแตกต่างกัน
5. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพและผลกระทบต่อการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ครูจัดเตรียมความพร้อมและเวลาอย่างพอเพียงรวมทั้งสนับสนุนเพื่อนร่วมงานในการทำงานเป็นทีมเพื่อที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนอย่างมืออาชีพ
7. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนให้เข้มแข็งขึ้น
8. ครูใช้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มใหม่ของการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้แบบครูมืออาชีพ

มาตรฐานที่ 4 อำนวยความสะดวกในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลที่มาจากระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล องค์กรระดับโรงเรียนและวัฒนธรรมของโรงเรียน
2. ครูร่วมสนทนาแบบสะท้อนคิดกับเพื่อนร่วมงาน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการเรียนการสอน ชิ้นงานของนักเรียนและข้อมูลจากการประเมินผลและช่วยเชื่อมโยงกับการสอนที่มีประสิทธิภาพที่มีงานวิจัยมาสนับสนุน
3. ครูส่งเสริมสนับสนุนการสะท้อนคิดของเพื่อนร่วมงาน ไม่ว่าจะมาจากปัจเจกบุคคลหรือมาจากกลุ่ม รวมทั้งความก้าวหน้าอย่างมืออาชีพของเพื่อนร่วมงาน โดยมีบทบาทเป็นครูพี่เลี้ยง โค้ช หรือ ผู้อำนวยความสะดวกด้านเนื้อหา
4. ครูทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมในการติดตามการใช้ทักษะการสอน ความเชี่ยวชาญ และความรู้ของเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตรและความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ครูใช้ความรู้จากเทคโนโลยีที่มีอยู่และที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อช่วยให้เพื่อนร่วมงานมีแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะที่เหมาะสมในการสืบค้นความรู้ที่มีอย่างมากมายบน

อินเทอร์เน็ตสามารถใช้สื่อสังคมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างเครือข่ายกับผู้คนและทรัพยากรที่มีอยู่ทั่วโลก

6. ครูส่งเสริมสนับสนุนกลวิธีการเรียนการสอนที่เน้นประเด็นเกี่ยวกับความแตกต่างและความเสมอภาคในห้องเรียนและต้องทำให้เชื่อมั่นได้ว่าความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนเป็นจุดเน้นของการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 5 ส่งเสริมการใช้การประเมินผลและข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ระดับ โรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูกระตุ้นความสามารถของเพื่อนร่วมงานในการระบุและเลือกใช้เครื่องมือการประเมินผลให้หลากหลายโดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

2. ครูร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการออกแบบ การดำเนินงาน การคะแนน และการตีความข้อมูลของนักเรียนเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ครูสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจและการสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์เพื่อให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการสนทนาเชิงท้าทายที่เกี่ยวกับข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาตามที่ระบุไว้

4. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเพื่อใช้การประเมินผลและข้อมูลที่ค้นพบเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนหรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์การเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 6 ปรับปรุงการบริการและการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของภูมิหลังเชื้อชาติ วัฒนธรรม และภาษาภายในชุมชนของโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ครอบครัว และชุมชนโดยรอบของโรงเรียน

2. ครูเป็นต้นแบบและเสนอแนะวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและทักษะการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นไปที่การช่วยให้นักเรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามที่คาดหวังอย่างเป็นธรรมชาติ

3. ครูช่วยเพื่อนร่วมงานในการตรวจสอบตนเองเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมและความหลากหลายของชุมชนรวมทั้งการพัฒนาทางกลยุทธ์ทางวัฒนธรรมเพื่อช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ระดับสูง

4. ครูพัฒนาความเข้าใจร่วมกันในหมู่เพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองและชุมชน

5. ครูร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนและเพื่อนร่วมงานในการพัฒนากลยุทธ์ที่สมบูรณ์ครบวงจรเพื่อตอบสนองความต้องการการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองและชุมชน

มาตรฐานที่ 7 สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านวิชาชีพ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่สำคัญของครู ดังนี้

1. ครูแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับเพื่อนร่วมงานทั้งภายในหรือภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มและนโยบายทางการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและความคาดหวังสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการระบุและใช้การวิจัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของนักเรียนทุกคน

3. ครูร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการเลือกโอกาสที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนสิทธิ์และความต้องการของนักเรียนจัดหาทรัพยากรทางการเรียนรู้อย่างเพียงพอ ทั้งที่อยู่ในโรงเรียน นอกโรงเรียนหรือในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับกลุ่มเป้าหมายเช่น ผู้ปกครองหรือชุมชน

4. ครูสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพเช่น การสนับสนุนด้านการเงิน ด้านบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้เพื่อนร่วมงานใช้เวลาอย่างเหมาะสมในการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งเน้นที่เป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียน

5. ครูเป็นตัวแทนและสนับสนุนวิชาชีพในบริบทต่างๆภายนอกห้องเรียน จากการวิเคราะห์มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทยและมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกัน โดยจำแนกเป็น ทั้ง 3 มิติ ทั้งในด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 การเปรียบเทียบมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทยและในต่างประเทศ
ตามมิติการปฏิบัติงานของครู

มิติการปฏิบัติงานของครู	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในต่างประเทศ
1. การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ	<p>มฐ.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ</p> <p>มฐ.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน</p> <p>มฐ.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน</p> <p>มฐ.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา</p>	<p>มฐ.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>มฐ.3 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบครูมืออาชีพเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
2. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	<p>มฐ.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ</p> <p>มฐ.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง</p> <p>มฐ.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ</p> <p>มฐ.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน</p> <p>มฐ.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ</p> <p>มฐ.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์</p>	<p>มฐ.2 เข้าถึงและใช้การวิจัยเพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>มฐ.4 อำนวยความสะดวกในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนรู้</p> <p>มฐ.5 ส่งเสริมการใช้การประเมินผลและข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>มฐ.7 สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านวิชาชีพ</p>

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

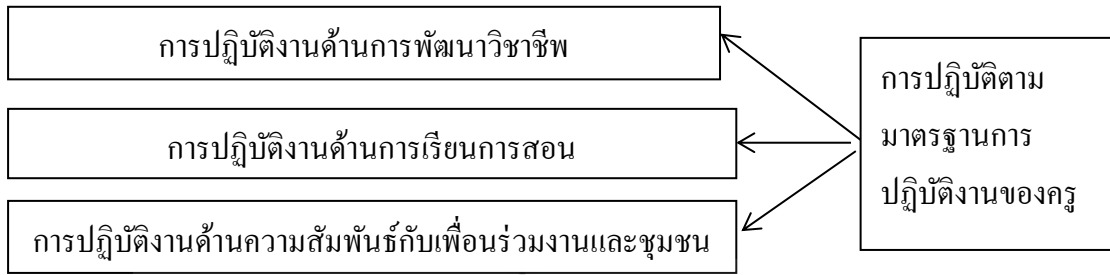
มิติการปฏิบัติงานของครู	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในประเทศไทย	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในต่างประเทศ
3. การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน	มฐ.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มฐ.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	มฐ.6 ปรับปรุงการบริการและการทำงานร่วมกันกับ ผู้ปกครองและชุมชน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ว่า หมายถึง การกระทำตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมด้านการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งมิติการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเป็น 3 ด้าน (ดังภาพที่ 2.2) ได้แก่

1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ประกอบด้วย การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา และในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

ภาพที่ 2.2 องค์ประกอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

จากองค์ประกอบของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. การปฏิบัติด้านการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเปิดรับความรู้ และความคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนทั้งด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครู และการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล รวมถึงใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. การปฏิบัติด้านการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการเต็มศักยภาพ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และสร้าง โอกาสการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีระบบ

3. การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของครูในการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา และผู้ปกครองรวมทั้งชุมชนนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยรับฟังความคิดเห็น ขอมรับความรู้ความสามารถซึ่งกันและกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายด้วยความเต็มใจ และร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดจากการพัฒนาด้วยกัน

4. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

5.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กับประชากรวัยเรียน อายุ 4-18 ปี มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขต รับผิดชอบ โรงเรียนในสังกัดภาครัฐ จำนวน 4 อำเภอ รวม 81 โรงเรียน ได้แก่ อำเภอศรีราชา จำนวน 35 โรงเรียน อำเภอบางละมุง จำนวน 31 โรงเรียน อำเภอสัตหีบ จำนวน 15 โรงเรียน และ อำเภอเกาะสีชัง จำนวน - โรงเรียน

ข้อมูลจำนวนโรงเรียน จำแนกตามประเภทที่สอน และขนาดจำนวนนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีดังนี้ จำนวนโรงเรียนจำแนก ระดับชั้นที่สอน ได้แก่ ระดับประถมศึกษา 56 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 81 โรงเรียน จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีขนาดเล็ก 2 โรงเรียน ขนาดกลาง 52 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 25 โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 81 โรงเรียน

ข้อมูลจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน 81 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน และ ครู 1,756 คน นอกจากนี้ ยังประกอบไปด้วย ลูกจ้างประจำ 18 คน พนักงานราชการ 26 คน ครูธุรการ 81 คน ครูชั้นวิฤต 14 คน บุคลากรวิทย์-คณิต 10 คน พี่เลี้ยงเด็กพิการ 18 คน นักการภารโรง 32 คน รวมทั้งสิ้น 2,039 คน

ข้อมูลจำนวนนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประกอบไปด้วย นักเรียนชั้นอนุบาล 1 - อนุบาล 3 จำนวน 7,900 คน ประถมศึกษาปีที่ 1 - ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 28,716 คน มัธยมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6,263 คน รวมทั้งสิ้น 42,879 คน

4.2 ทิศทางการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ดังนี้ “เขตชั้นนำผลงานแนวหน้า สร้างคุณภาพการศึกษาสู่สากล พัฒนาศักยภาพคน บนพื้นฐานเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)” มีปรัชญาการทำงาน คือ “เทคโนโลยีทันสมัย ร่วมใจพัฒนาสถานศึกษาเป็นฐาน องค์การแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่ครูมืออาชีพ”

พันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้แก่

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษาในสังกัดทุกระดับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคน มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาและบูรณาการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารและการเรียน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการประกอบอาชีพ 10 อุตสาหกรรม เพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานไว้ 8 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน 5) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 7) กลุ่มบริหารงานบุคคล และ 8) กลุ่มตรวจสอบภายใน

ภาระหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4.3 ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน

ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน จากการสรุปผลการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการประเมินระดับชาติขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2563)

จากผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ พบว่า การทดสอบความสามารถพื้นฐานผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับสังกัดและระดับประเทศ พบว่า ความสามารถด้านคำนวณ ความสามารถด้านภาษา และด้านเหตุผล มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดและระดับประเทศทั้ง 3 ด้าน ดังตาราง 2.7 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2560 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2560 เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านภาษา ดังตาราง 2.8

ตารางที่ 2.7 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561

ที่	ความสามารถ	ระดับ				
		เขตพื้นที่	จังหวัด	ศึกษานิเทศก์ภาค	สังกัด	ประเทศ
1	ด้านภาษา	51.80	56.04	56.50	52.73	53.18
2	ด้านคำนวณ	44.80	48.74	49.92	47.89	47.19
3	ด้านเหตุผล	47.15	51.15	51.31	47.57	48.07
รวม 3 ด้าน		47.92	51.98	52.58	49.39	49.48

ตารางที่ 2.8 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ถึงปีการศึกษา 2561

วิชา/ทักษะ	ปี 2560	ปี 2561	ผลต่าง
ด้านภาษา	54.68	51.80	-1.82
ด้านคำนวณ	38.68	44.80	+8.47
ด้านเหตุผล	46.16	47.15	+2.45
รวม	46.50	47.92	+3.05

การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยรวม และคะแนนเฉลี่ยเกือบทุกวิชาหลักสูงกว่าปีการศึกษา 2560 ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2560 ดังแสดงในตาราง 2.9

ตารางที่ 2.9 การเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2560-2561

วิชา	ปี 2560	ปี 2561	ผลต่าง
ภาษาไทย	44.41	53.87	+9.46
ภาษาอังกฤษ	35.36	31.90	-3.46
คณิตศาสตร์	33.76	33.97	+0.21
วิทยาศาสตร์	37.36	38.18	+0.82
เฉลี่ยรวม	36.86	40.35	+3.49

จากการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบสภาพปัญหาสรุปได้ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) 2) มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากเกินไป 3) คุณครู ในสังกัดมีไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื่องจากมีการโยกย้ายตลอดเวลา 4) นักเรียนย้ายเข้ามาเรียนในสถานศึกษาตลอดเวลาเนื่องจากอพยพตามผู้ปกครอง 5) นักเรียนมีจำนวนมากในแต่ละห้องเรียน ทำให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย 6) กระบวนการนิเทศการจัด การเรียนการสอนภายในของโรงเรียนขาดความต่อเนื่องเพราะมีภาระงานที่มาก และจำนวนศึกษานิเทศก์ มีจำนวนไม่เพียงพอในการนิเทศโรงเรียนในสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2563)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ไพเราะ พัดดาสิงห์ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศในโรงเรียนและ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ในภาพรวม

อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า ตำแหน่งหน้าที่การทำงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก่อนข้างสูง ($r = .798$)

ละอองดาว ปะโพธิง (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรการสอน และการนิเทศการสอน 2) พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู โดยเรียงลำดับดังนี้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและการนำผลการประเมินไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

สิริทร กงคุณ (2556) ได้ศึกษาได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ-ยโสธร) พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีระดับประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิเดช พลเยี่ยม (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและ

ชุมชน ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ด้านความพึงพอใจของครู และด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และเป็นทิศทางบวก ($r=0.662$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

รินดา พูลสว่าง (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลการสอนของครู

ทิวากร สุทธิบาท (2557) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการมีบทบาทต่อพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนางาน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำหนดควิสัยทัศน์ เป้าหมายและ พันธกิจ และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ตามลำดับ 2) พฤติกรรมการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mickey (2000 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนในเรื่องของวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาท้องถิ่นใช้ในการเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานของครู ในโรงเรียนขนาดกลาง การศึกษาครั้งนี้ต้องการบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับการบริหาร การศึกษา จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการเรียนการสอน ใช้วิธีเชิงระบบ

ในการปรับโครงสร้างการทำงานให้รับรู้ถึงความสำคัญของอำนาจในตำแหน่ง หรือบทบาทที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง และพบว่า ภาวะผู้นำแบบร่วมกันทำงานเป็นรูปแบบของภาวะผู้นำที่มีความสำเร็จสูงในการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ผู้บริหารจะสนับสนุนการสร้างทีมงานและการร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความปลอดภัย กฎระเบียบและบรรยากาศในการทำงาน รวมถึงช่วยให้บุคลากรมีการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยดังกล่าวจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องใช้เวลามาก ดังนั้น จึงต้องอาศัยการวางแผนและการจัดการที่ดีและอาศัยความร่วมมือของครู โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ผู้อำนวยการควมสะดวก และคอยกระตุ้น รวมทั้งจะต้องเต็มใจในการแบ่งปันอำนาจและยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานหรือครู

Yamada (2000 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) ได้ทำการวิจัยถึงความรับผิดชอบ และสมรรถภาพการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เมืองเฟสโน รัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้ 1) เตรียมการในด้านการศึกษา 2) ประสิทธิภาพในการบริหาร 3) เพศ 4) จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียน ส่วนสมรรถภาพของผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการนั้นขึ้นอยู่กับ 1) เพศ 2) การเตรียมการในด้านการศึกษา 3) ประสิทธิภาพในการบริหาร 4) จำนวนครั้งในการนิเทศผู้ร่วมงาน และ 5) ขนาดของโรงเรียน ในการศึกษาข้างพบว่า มหาวิทยาลัยและโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีโปรแกรมการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาในขอบข่ายเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเป็นผู้นำทางวิชาการแก่ครูผู้สอนได้ รวมทั้งสามารถประเมินผลเพื่อช่วยเหลือคณะครูในฐานะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 1,756 คน จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 209 คน จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage sampling) ดังนี้

1.2.1 ใช้อำเภอที่มีสถานศึกษาเป็นกลุ่มในการแบ่ง และสุ่มมา 1 อำเภอซึ่งแต่ละอำเภอมิลักษณะใกล้เคียงกัน และมีสถานศึกษาจำนวน 11 แห่ง

1.2.2 จากอำเภอที่เลือกมาศึกษา แบ่งสถานศึกษาทั้ง 11 แห่ง ออกเป็นขนาดตามเกณฑ์ที่ต้นสังกัดกำหนด พบว่า สถานศึกษามี 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ มีนักเรียน จำนวน 601-1,500 คน และขนาดกลาง มีนักเรียน จำนวน 121-600 คน

1.2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนจากสถานศึกษาในแต่ละขนาด โดยกำหนดร้อยละ 70 ของจำนวนครูทั้งหมด พบว่า ได้ครูผู้สอนจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 66 คนจากครูทั้งหมด 94 คน และครูผู้สอนจากสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 143 คน จากครูทั้งหมด 204 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 209 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิกการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน ขนาดสถานศึกษา และการเข้าอบรมเกี่ยวกับเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 47 ข้อ ได้แก่

- 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา จำนวน 7 ข้อ
- 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ
- 3) การนิเทศการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ
- 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
- 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 7 ข้อ
- 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 7 ข้อ

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลางหรือไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู 3 ด้าน จำนวนทั้งสิ้น 27 ข้อ ได้แก่

- 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ
- 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ
- 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน จำนวน 8 ข้อ

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสม่ำเสมอ
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ค่อยปฏิบัติ

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือให้มีคุณภาพ ได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรูปแบบภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) Weber (1996) และ Qian, Walker, and Li (2017) และมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556) และมาตรฐานวิชาชีพครูต่างประเทศ เพื่อนำเนื้อหาสาระมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ พร้อมทั้งตัวแปร และนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

2.2.2 จัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถามโดยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวแปรที่มุ่งศึกษา หรือนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.3 นำร่างตารางวิเคราะห์แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาในเบื้องต้น แล้วทำการปรับปรุงตารางวิเคราะห์แบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.4 นำตารางวิเคราะห์แบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ในประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปรที่มุ่งศึกษา และข้อกระทงคำถาม พร้อมทั้งความถูกต้องเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการตัดสิน คือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่คำนวณได้ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ซึ่งจากศึกษาพบว่า แบบสอบถามชุดนี้ แต่ละข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.2.5 นำข้อมูลที่ผ่านมาจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ทำการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 2 คือ ภาวะผู้นำการเรียนการสอน เท่ากับ .95 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามตอนที่ 3 คือ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ .92 (ดูรายละเอียดใน ภาคผนวก จ) ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเหมาะสมในการเก็บข้อมูล

2.2.7 นำเสนอผลการทดลอง (Try out) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 209 ฉบับ ให้กับครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 11 แห่ง พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการติดตามแบบสอบถาม ประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งการติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองในรอบแรก ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 199 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.26 และในการติดตามครั้งที่ 2 ได้รับแบบสอบถามเพิ่มเติมจากรอบแรกที่ได้รับมาแล้ว รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 209 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งพบว่า ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามในครั้งนี้ แบบสอบถามจำนวน 209 ฉบับ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการตัดสินค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2554, น. 121) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการตัดสินค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2554, น. 121) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาวิชาชีพกับขวัญและกำลังใจการทำงาน ของครู โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation

Coefficient) และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (1999, อ้างถึงใน สุกมาส อังสุโชติ และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2557) ดังนี้

0.70-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

0.30-0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

0.01-0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

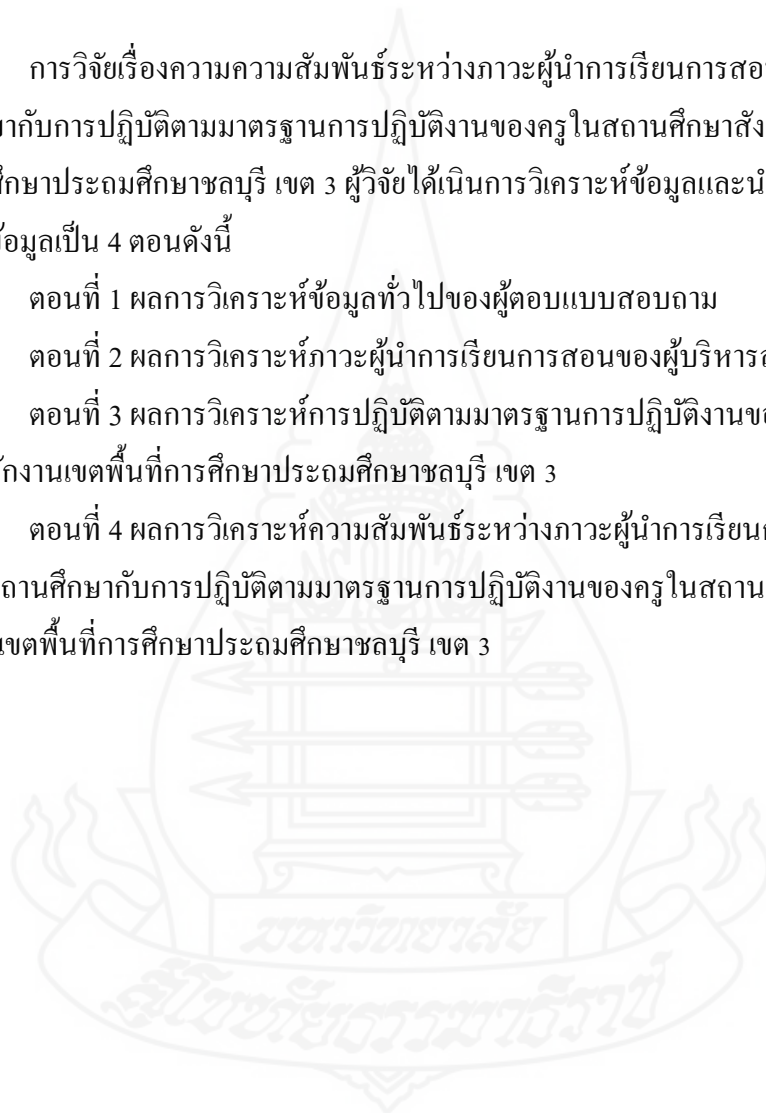
การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้เนนการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 209 คน ประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การสอน ขนาดสถานศึกษา และการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	21	10.05
- หญิง	188	89.95
รวม	209	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 24 ปี	1	0.48
- ตั้งแต่ 24 – 29 ปี	46	22.01
- มากกว่า 29 – 34 ปี	42	20.10
- มากกว่า 34 – 40 ปี	25	11.96
- มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	95	45.45
รวม	209	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาตรี	161	77.03
- ปริญญาโท	48	22.97
รวม	209	100.00
4. ประสบการณ์การสอน		
- น้อยกว่า 5 ปี	38	18.19
- 5 – 10 ปี	64	30.62
- 11 – 15 ปี	31	14.83
- มากกว่า 15 ปี ขึ้นไป	76	36.36
รวม	209	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
5. ขนาดสถานศึกษา		
- ขนาดกลาง (121-600 คน)	143	68.42
- ขนาดใหญ่ (601-1,500 คน)	66	31.58
รวม	209	100.00
6. การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน		
- 1 ครั้ง	27	12.92
- 2-3 ครั้ง	106	50.72
- มากกว่า 3 ครั้ง	76	36.36
รวม	209	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำนวนทั้งหมด 209 คน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา และการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ปรากฏดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 89.95 และเป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.05

จำแนกตามอายุ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา ได้แก่ อายุตั้งแต่ 24 – 29 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01 อายุมากกว่า 29 – 34 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 20.10 อายุมากกว่า 34 – 40 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.96 และอายุต่ำกว่า 24 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 77.03 และจบปริญญาโท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 22.97

จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 30.62 น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 18.19 และ อยู่ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.83

จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58

จำแนกตามการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมจำนวน 2-3 ครั้ง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 50.72 รองลงมาได้รับการอบรมมากกว่า 3 ครั้ง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และได้รับการอบรม 1 ครั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.92

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 เป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 209 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยภาพรวม (n=209)

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา	4.45	0.48	มาก
2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.45	0.46	มาก
3. การนิเทศการเรียนการสอน	4.45	0.46	มาก
4. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้	4.46	0.48	มาก
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู	4.44	0.47	มาก
6. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	4.40	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.48) ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.48) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.46) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.46) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.47) และ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.40$ S.D. = 0.54)

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายด้านปรากฏผลดังตารางที่ 4.3 – 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.39	0.54	มาก
2. ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษา	4.52	0.57	มากที่สุด
3. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการกำหนดความคาดหวังสูง ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากร	4.46	0.62	มาก
4. ผู้บริหารได้สื่อสารวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งขอบเขตงานวิชาการ ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจกันอย่างทั่วถึง	4.41	0.59	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5. ผู้บริหารพยายามกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาในทุกครั้งที่มีโอกาส	4.39	0.67	มาก
6. ผู้บริหารร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่กำหนด	4.51	0.61	มากที่สุด
7. ผู้บริหารร่วมกำหนดแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ	4.46	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) การมีส่วนร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจที่กำหนด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) อยู่ในระดับมากที่สุด และการเห็นความสำคัญของการกำหนดความคาดหวังสูงทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.62) รวมทั้งการร่วมกำหนดแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.67) อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากแต่ในอยู่ลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การร่วมกับครูวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.54) และความพยายามกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาในทุกครั้งที่มีโอกาส ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น	4.45	0.57	มาก
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและวางแผนในการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน	4.36	0.66	มาก
3. ผู้บริหารได้สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.26	0.72	มาก
4. ผู้บริหารร่วมพิจารณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	4.39	0.63	มาก
5. ผู้บริหารสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน	4.60	0.56	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในการพัฒนาการสอน ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.44	0.63	มาก
7. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.55	0.57	มากที่สุด
8. ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบ และหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา	4.41	0.61	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูร่วมเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยการวิจัยและพัฒนา	4.44	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.60$, S.D. =0.56) และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.55$, S.D. =0.57) อยู่ในระดับมากที่สุด และการร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.45$, S.D. =0.57) อยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. =0.72)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการนิเทศการเรียนการสอน (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.50	0.61	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการนิเทศการเรียนการสอน	4.44	0.60	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. ผู้บริหารให้ครูร่วมกันจัดทำโครงการนิเทศการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.46	0.62	มาก
4. ผู้บริหารสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศการเรียนการสอน	4.40	0.59	มาก
5. ผู้บริหารกำหนดงบประมาณในการสนับสนุนการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม	4.43	0.59	มาก
6. ผู้บริหารร่วมสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อดูปัญหาและอุปสรรคในการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.48	0.58	มาก
7. ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการนิเทศการเรียนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.42	0.67	มาก
8. ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกับคณะครูทั้งโรงเรียน	4.49	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนิเทศการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.61) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกับคณะครูทั้งโรงเรียน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.59) และการร่วมสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อดูปัญหาและอุปสรรคในการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.58) ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.59)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารได้สำรวจความต้องการของครูและนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.44	0.68	มาก
2. ผู้บริหารสามารถจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ มีความปลอดภัย สะอาด สวยงามเป็นระเบียบและมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.57	0.59	มากที่สุด
3. ผู้บริหารได้สื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวังสูงในฐานะนักการศึกษาเมื่ออาชีพวิชาชีพ	4.48	0.61	มาก
4. ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อันดีในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.55	0.60	มากที่สุด
5. ผู้บริหารได้ร่วมพิจารณาจัดสรรตารางเวลาในการสอนให้ครูอย่างเหมาะสม	4.46	0.59	มาก
6. ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.56	0.58	มากที่สุด
7. ผู้บริหารได้แสดงตนให้เพื่อร่วมงานได้เห็นอยู่เสมอเมื่อต้องการคำปรึกษาหรือความช่วยเหลือในด้านวิชาการ	4.46	0.62	มาก
8. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.32	0.68	มาก
9. ผู้บริหารมีวิธีการในการสร้างแรงจูงใจให้คณะครูและนักเรียนกำหนดความคาดหวังในการทำงานในระดับสูง	4.32	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	4.46	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 3 รายการ ได้แก่

การจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ มีความปลอดภัย สะอาด สวยงามเป็นระเบียบ และมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=4.57$, S.D.= 0.59) การกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.58) และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.60) ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.68) และการสร้างแรงจูงใจให้คณะครูและนักเรียน กำหนดความคาดหวังในการทำงานในระดับสูง ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.64)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถม ศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้การวิจัยเป็นฐาน	4.28	0.67	มาก
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างหลากหลายโดยเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานภายนอกสถานที่	4.54	0.60	มากที่สุด
3. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.42	0.62	มาก
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างเป็นอิสระ	4.49	0.57	มาก
5. ผู้บริหารสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.51	0.56	มากที่สุด
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู	4.44	0.66	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. ผู้บริหารสนับสนุนและช่วยเหลือครูให้สามารถผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นโค้ชในการนิเทศการสอน หรือแสวงหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ครู	4.37	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างหลากหลายโดยเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานภายนอกสถานที่ ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.60) และการสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.56) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างเป็นอิสระ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.57) ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้การวิจัยเป็นฐาน ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.32	0.69	มาก
2. ผู้บริหารสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาต่างๆ ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	4.44	0.68	มาก
3. ผู้บริหารได้สื่อสารให้หน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการต่างๆ เห็นความสำคัญของการร่วมจัดกิจกรรมกับสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน	4.45	0.59	มาก
4. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน	4.32	0.71	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรม และการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก	4.27	0.76	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามาร่วมพัฒนาสถานศึกษา	4.43	0.67	มาก
7. ผู้บริหารได้ร่วมมือกับครูปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสมสวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม	4.60	0.62	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.40	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณา

แต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การร่วมมือกับครูปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสมสวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.54) อยู่ในระดับมากที่สุด การสื่อสารให้หน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการต่างๆ เห็นความสำคัญของการร่วมจัดกิจกรรมกับสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D.=0.59) และสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาต่างๆ ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.44$, S.D.=0.68) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากที่สุดแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรม และการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.76)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3

การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรีเขต 3 ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 209 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในภาพรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 ในภาพรวม (n=209)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.36	0.49	มาก
2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	4.42	0.44	มาก
3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน	4.38	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} อยู่ระหว่าง 4.36-4.42) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.42$, S.D. =0.44) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ($\bar{X}=4.38$, S.D. =0.45) และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X}=4.36$, S.D. =0.49)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นรายด้าน ปรากฏผลตามตารางที่ 4.10 – 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทางวิชาการ	4.46	0.54	มาก
2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ เช่น ประชุม อบรมสัมมนา เป็นต้น	4.41	0.58	มาก
3. ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.48	0.57	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู	4.49	0.71	มาก
5. ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท	4.49	0.71	มาก
6. ท่านร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนาหรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู	3.94	1.07	มาก
7. ท่านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	4.38	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมากเช่นกัน (\bar{X} อยู่ระหว่าง 3.94-4.49) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 ลำดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.71) การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.57) และ การศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทางวิชาการ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.54) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ($\bar{X}=3.94$, S.D.=1.07)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านได้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.63	มาก
2. ท่านพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม	4.58	0.50	มากที่สุด
3. ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.53	0.52	มากที่สุด
4. ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.52	0.53	มากที่สุด
5. ท่านได้สร้างโอกาสการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	4.48	0.51	มาก
6. ท่านได้พัฒนาหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้อยู่เสมอ	4.38	0.62	มาก

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้ผู้เรียนเกิด ค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน	4.45	0.58	มาก
8. ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง พร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ	4.33	0.65	มาก
9. ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จัก ประเมินผลกระทบจากการกระทำของตนเอง และสามารถ ป้องกันและแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้	4.23	0.63	มาก
10. ท่านเสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียนในทางที่เหมาะสมอย่าง สม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนใส่ใจการเรียน	4.43	0.59	มาก
11. ท่านได้จัดทำรายงานปัญหา อุปสรรค และผลที่เกิดจากการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้วางแผนการสอน อย่างเป็นระบบ	4.29	0.65	มาก
12. ท่านได้นำผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.42	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.42	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ($\bar{X}=4.58$, S.D. = 0.50) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้ ($\bar{X}=4.53$, S.D. = 0.52) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.52$, S.D. = 0.53) ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากที่สุดแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักประเมินผลกระทบจากการ

กระทำของตนเอง และสามารถป้องกันและแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน (n=209)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานในการ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานสำเร็จตาม วัตถุประสงค์	4.32	0.64	มาก
2. ท่านได้ร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปกครอง หรือปราชญ์ชาวบ้านร่วมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.29	0.69	มาก
3. ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อร่วมงานในการทำงานร่วมกับ ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ ก้าวหน้าขึ้น	4.31	0.65	มาก
4. ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ท่าน ทำงานด้วย	4.53	0.56	มากที่สุด
5. ท่านมักได้รับการยกย่องด้านความรู้ความสามารถและการ ปฏิบัติงานโดยเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.33	0.68	มาก
6. ท่านร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนเพื่อนำมา ปรับปรุงแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาและพัฒนาตนเอง	4.22	0.63	มาก
7. ท่านร่วมยินดีและร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	4.50	0.56	มากที่สุด
8. ท่านพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมทำให้ผลงานของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมาย	4.56	0.57	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.38	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ ความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมทำให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X}=4.56$, S.D. = 0.57) การยินดีรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ทำงานด้วย ($\bar{X}=4.53$, S.D. = 0.56) และการร่วมยินดีและร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X}=4.50$, S.D. = 0.56) ส่วนรายการที่อยู่ในระดับมากที่สุดแต่อยู่ในลำดับต่ำกว่ารายการอื่น คือ การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาและพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=4.22$, S.D. = 0.63)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) แล้วนำค่า r ที่ได้ไปทดสอบนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร
สถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (n=209)

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู			
	การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ	การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ร่วมงานและชุมชน	ภาพรวม
การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ การพัฒนา	.38**	.50**	.50**	.50**
การบริหารจัดการหลักสูตรและ การเรียนการสอน	.50**	.63**	.63**	.64**
การนิเทศการเรียนการสอน	.50**	.63**	.63**	.64**
การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้	.45**	.53**	.60**	.57**
การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา วิชาชีพครู	.56**	.56**	.60**	.62**
การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	.47**	.56**	.60**	.59**
ภาพรวม	.53**	.64**	.66**	.66**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก

ในระดับปานกลาง ($r=0.66$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในระดับปานกลางในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ($r=.66$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน ($r=.64$) และด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ($r=.53$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ($r=.64$) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ($r=.64$) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ($r=.62$) ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($r=.59$) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ($r=.57$) และด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา ($r=.50$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1.1.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 1,756 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 209 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบสองขั้นตอน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ ใช้สอบถามครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนและมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โดยมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .95 และ .92 ตามลำดับ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของครูด้วยแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 209 ฉบับ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลภาวะผู้นำการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.4.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยแต่ละด้านสรุปพอสังเขป ดังนี้

1) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูงได้แก่ การจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การเปิดโอกาสให้ครูและ

นักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และการสร้างแรงจูงใจให้คณะครูและนักเรียนกำหนดความคาดหวังในการทำงานในระดับสูง

2) **ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา** พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่กำหนด และการเห็นความสำคัญของการกำหนดความคาดหวังสูงทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการปฏิบัติงาน รวมทั้งการร่วมกำหนดแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การร่วมกับครูวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และความพยายามกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา

3) **ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน** พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และการร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) **ด้านการนิเทศการเรียนการสอน** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน การจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกับคณะครูทั้งโรงเรียน และการร่วมสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศการเรียนการสอน

5) **ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างหลากหลายโดยเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานภายนอกสถานที่ การสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

สอน และการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นอิสระ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

6) *ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การร่วมมือกับครูปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสมสวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม การสื่อสารให้หน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการต่างๆ เห็นความสำคัญของการร่วมจัดกิจกรรมกับสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน และการสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาต่างๆ ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรม และการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก

1.4.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ โดยแต่ละด้านสรุปพอสังเขปดังนี้

1) *ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักประเมินผลกระทบบจากการกระทำของตนเอง และสามารถป้องกันและแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้

2) *ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ ความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมทำให้ผลงานของสถานศึกษามีบรรลุเป้าหมาย การยินดีรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน และการร่วมยินดีและร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาและพัฒนาตนเอง

3) *ด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ* โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่อยู่ในลำดับสูง ได้แก่ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ และการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทางวิชาการ ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับต่ำ คือ การร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.66$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในระดับปานกลางในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ($r=.66$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน ($r=.64$) และด้านการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ($r=.53$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ($r=.64$) ด้านการนิเทศการเรียนการสอน($r=.64$) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ($r=.62$) ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($r=.59$) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ($r=.57$) และด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา ($r=.50$) ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจในการนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ ด้านการกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร มุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นองค์กรหลักที่ต้องเร่งรัดดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3, 2563) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จึงได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษา เหตุผลอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษาของรัฐ เน้นให้การบริหารการจัดการศึกษาเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม และหมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาที่กำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา และสถานศึกษาต้องรับการประเมินภายนอกทุก 5 ปี และต้องผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดจนศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะมีมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร ซึ่งในปัจจุบัน โรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนเอง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารงานในโรงเรียนของตนเอง โดยการปฏิบัติความเป็นผู้นำทางวิชาการให้อยู่ในระดับมาก เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน

ผลของการศึกษาค้างนี้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(2552) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะนำพาให้สถานศึกษามีความพร้อม ทั้งนี้ต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารของสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านวิชาการ ซึ่งจะต้องนำครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและใช้นวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกศยภัฏ เปลรินทร์ (2552) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนต้องอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียนการพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

ในการศึกษาค้างนี้ พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ สูงกว่าด้านอื่น โดยเฉพาะการจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในองค์การให้มีความปลอดภัยและเชิงสร้างสรรค์ มีการสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปกป้องเวลาในการเรียนการสอน การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู การปรากฏตัวให้เพื่อนร่วมงานมองเห็น การสร้างแรงจูงใจให้กับครู การสนับสนุนความคาดหวังสูง และการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน การสื่อสารให้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวัง สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านที่ได้ชี้ว่า การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการ (ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ, 2548; ไกศยภัฏ เปลรินทร์, 2552; กมล ตราชู, 2553) นอกจากนี้ Krug (1992 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิโชค, 2557) กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายจะทำให้เกิดผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยและเป็นระบบ การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการควบคุมเวลาในการเรียนการสอน และ Krug ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลมีองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน (Promoting Instructional Climate) เพราะบรรยากาศที่ดีย่อมสะท้อนคุณค่าของการเรียนรู้และเป็น

บรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศการศึกษาทุกระดับให้เป็นบรรยากาศที่จะช่วยให้ครูและนักเรียนออกมามีส่วนร่วม มีความปลอดภัย เป็นระเบียบ และเป็นบรรยากาศที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงภาวะผู้นำการเรียนการสอนในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากร และสื่อการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ตระหนักว่าการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนจะช่วยครูอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถวางแผนในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้เป็นการให้ขวัญกำลังใจครูเพื่อให้ครูมีที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา และการนำกระบวนการนิเทศแบบบูรณาการมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นที่จะสนองเจตนารมณ์ของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับ ธีระรุญเจริญ (2550) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการเรียนการสอนจะต้องรู้จักค้นหาวิธีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยยึดแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนที่อาศัยการทำงานร่วมกับครู

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ แม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็อยู่ในลำดับที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้น โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วยการสื่อสารให้ผู้ปกครองสมาชิกในชุมชน ตลอดจนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรม และการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม

เยือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lashway (2002 อ้างถึงใน เมตตา สอนเสนา, 2557) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ครู และผู้ปกครองจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ Bossert (1988 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของผู้นำทางวิชาการนั้นต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและรู้จักโครงสร้างของชุมชนและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ (2548) และ ไกศย์ภู เปลรินทร์ (2552)

2.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลยุทธ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3 มุ่งเน้นให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีแนวทางในการพัฒนาครูอย่างหลากหลาย ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่การปฏิบัติงานเป็นฐาน TEPE Online (Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors) การพัฒนาครูด้วยวิธีการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) การพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง (Active Learning) การพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (Training OBEC) และการพัฒนาครูตามแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (ID Plan) โดยเฉพาะการพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3, 2563) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ครูซึ่งเป็นหัวใจสำคัญทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องผ่านการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ครูตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองทั้งการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดสำคัญในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูซึ่งเป็นข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556, 4 ตุลาคม) ที่กำหนดให้ครูต้องปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและความชำนาญ เพียง

พอที่จะดำรงสถานภาพของการประกอบอาชีพต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องพัฒนาวิชาชีพทั้ง 3 ด้านดังกล่าวให้มากขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

จากผลของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากกว่าด้านอื่น อีก 2 ด้าน โดยเฉพาะในเรื่องครูมีความพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอน ดังจะเห็นได้จากมีแนวทางการพัฒนาครูหลากหลาย ซึ่งทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องอาศัยกลวิธีการสอนใหม่ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูอีกทั้งครูต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณตามข้อบังคับคุรุสภา โดยแสดงออกถึงความรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ กำลังใจแก่นักเรียน (ข้อ 9) ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงาม (ข้อ 10) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ (ข้อ 11) และไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียน (ข้อ 12) ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ครูในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความกระตือรือร้นในด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตาม พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในด้านการพัฒนาวิชาชีพ แม้ว่าในภาพรวมจะอยู่ในระดับมากแต่ก็ยังอยู่ในลำดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยเฉพาะรายการที่ครูเห็นว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา หรือร่วมกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งสะท้อนว่า ครูยังต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนและเติมเต็มในการพัฒนาวิชาชีพในหลายช่องทาง ซึ่งสอดคล้องกับวัชรานเล่าเรียนดี (2556) ที่กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูทุกระดับความรู้ ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาในวิชาชีพของบุคลากรจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และวัชรินทร์ สอนโสภา (2562) ได้สรุปว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ของครูทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน

ตลอดจนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ครูมั่นใจในสมรรถนะด้านวิชาชีพของตนเพื่อส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งในทัศนะของQian, Walker, and Li (2017 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้การวิจัยเป็นฐาน รวมทั้งแสวงหาข้อมูลภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูพัฒนาวิชาชีพ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู และ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2562) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมขณะประจำการ รวมทั้งการช่วยเหลือครูได้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับความก้าวหน้าโดยการพัฒนารู้อย่างหลากหลายช่องทาง และมอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูได้รับโอกาสก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.66$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด นั่นแสดงว่า หากภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาสูงขึ้น การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ ก็จะสูงขึ้นเช่นกัน หากภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาลดลง การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านก็จะลดลงเช่นกัน โดยเป็นความสัมพันธ์ที่คล้อยตามกันเป็นเส้นตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายฉบับที่ผ่านมา ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงถึงปานกลาง (ละอองดาว ปะโพธิง, 2554; ทิวากร สุทธิบาท, 2557; รินดา พูลสว่าง, 2557) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540 อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตต์, 2561) ด้วยเหตุนี้งานวิชาการจึงมีความเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่หลักของครูที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ที่เป็นข้อกำหนดของครุสภา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนจึงมีแนวโน้มช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ประสิทธิ์ เทียวศรี และคณะ (2548) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องขับเคลื่อนให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา (ละอองดาว ปะโพธิง, 2554; ทิวากร สุทธิบาท, 2557; รินดา พูลสว่าง, 2557) ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารวิชาการที่ประสบความสำเร็จนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนสามารถโน้มน้าวให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ช่วยกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (พิทรัตน์ บรรจงงาม, 2557) และสอดคล้องกับ Mickey (2000 อ้างถึงใน ทิวากร สุทธิบาท, 2557) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการสร้างทีมงานของบุคลากรและการร่วมมือระหว่างหน่วยงานจะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของคณะครู ดังที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 มุ่งเน้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันด้วยแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ระดับนโยบาย

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพราะผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรพัฒนาวิชาชีพของครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 อย่างต่อเนื่อง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพราะการพัฒนาวิชาชีพครูในด้านนี้จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายของโรงเรียน

3.1.2 ระดับปฏิบัติ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรประเมินตนเองถึงภาวะผู้นำการเรียนการสอนของตนเพื่อจะได้ทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือให้มากขึ้นเพราะผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและพัฒนาภาวะผู้นำด้านนี้ให้สูงขึ้น

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเรียนการสอน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะควรเน้นด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอน และการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ใน 3 ด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในระดับที่น่าพอใจ

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 อย่างต่อเนื่อง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน เพราะผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานด้านนี้ของครูยังอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารต้องพัฒนาด้านนี้ของครูให้สูงขึ้นเพื่อให้ยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน และการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ โดยเฉพาะให้ความสำคัญในการร่วมมืออย่างกันทำงานอย่างสร้างสรรค์กับเพื่อนร่วมงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างยั่งยืน

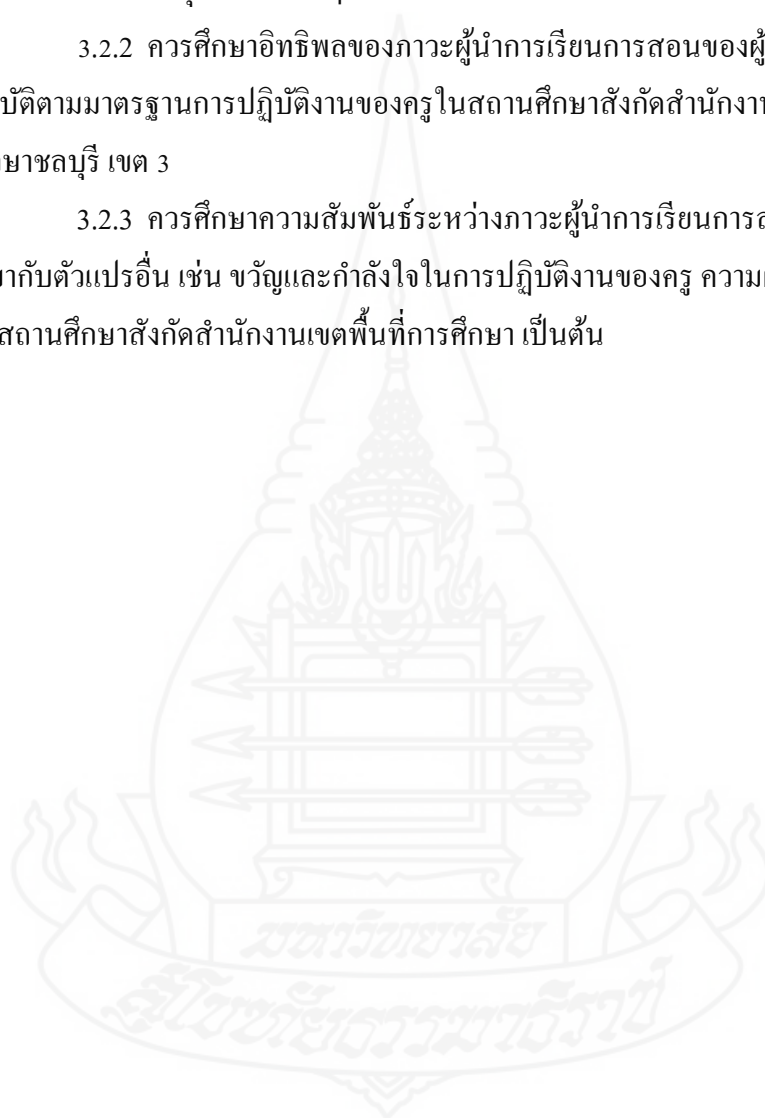
และร่วมมือกับผู้ปกครองรวมทั้งชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเพราะผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานด้านนี้ของครูยังอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยซ้ำให้ครอบคลุมสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี ในเขตอื่นๆ เพื่อยืนยันผลการวิจัย

3.2.2 ควรศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3.2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่น เช่น ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ทรายชู. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
เทศบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 3). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กล้า ทองขาว. (2548). การก่อตัวของนโยบายการศึกษารัฐบาลพลเอกเปรมติณสูลานนท์. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2553). องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่
ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.
(วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, กรุงเทพฯ.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2561). การนิเทศการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารงานวิชาการ
และทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 1-5* (น.1-68). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไกรศิษฏ์ เปลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 130 ตอน
พิเศษ 130 ง. หน้าที่ 65-71. สืบค้นจาก file:///C:/Users/Administrator/Downloads/file_
bf90ca44694bb93a87c664eb97c46aae.pdf. จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหาร
องค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทวีพริ้นท์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2548). *สู่ทิศทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ก้าวใหม่.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian EJournal,
Silpakorn University ฉบับภาษาไทย (สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ).*
10(2), 1342-1354.

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2561). แนวคิดการบริหารงานวิชาการและทรัพยากรการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารงานวิชาการและทรัพยากรการศึกษา*. หน่วยที่ 1-5 (น.1-53). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนม์ผลสุดมภ์ พัฒพันธ์. (2557). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิตาธิปไตย ไชยชิน. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทวีศักดิ์ ยศดา, ชูศักดิ์ เอกเพชร และ วิระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2560). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเรียนการสอนของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 2(1), 67-86.
- ทิวากร สุทธิปาก. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, ร้อยเอ็ด.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. (2555). *ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นริศรา โขกชยสุนทร. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นิตย์ธิดา จันดาสงค์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- _____. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พงษ์ศักดิ์ ขจรจิต. (2552). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านแหลมแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรชัย ธนปารมิกุล. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์ิษา จงเกียรติกาญจน์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, อุตรธานี.
- พิทรัดน์ บรรจงงาม. (2557). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองบัวระเหว. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, นนทบุรี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 119 (123ก). น.16-21.*
- ไพเราะ พัดดาสิงห์. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- กรภัทร เอ็งนิรันดร. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- มณฑา รักษาพันธุ์. (2551) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการบริหารการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- เมตตา สอนเสนา. (2557). ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2562). ภาวะผู้นำการเรียนการสอน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. หน่วยที่ 8-15 (น.1-61). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัชนิย์ สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รินดา พูลสว่าง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรินทร์ สอนโสภณ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาวิชาชีพครูกับขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียนเอกชนกลุ่มบางแค กรุงเทพมหานคร. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.*
- สิริทร คงคุณ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (ศรีสะเกษ - ยโสธร). (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.*
- สุกฤดา เกตานนท์. (2555). *ปัญหาและแนวทางพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 กรมศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*
- สุกมาส อังสุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2557). *การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลเชิงปริมาณ. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 11-15 (พิมพ์ครั้งที่ 3, น. 1-95). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. (2563). *แผนนิเทศการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.*
- _____. (2563). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ.*

- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21*. (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดนักการเรียนรู้ ... ผู้จุดเปลี่ยนประเทศไทย” ระหว่างวันที่ 6 -8 พฤษภาคม 2557). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิเดช พลเยี่ยม. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อ้อย สจิมรัมย์. (2554). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- Day, C., Gu, Q., & Sammons, P. (2016). The impact of leadership on student outcomes: How successful school leaders use transformational and instructional strategies to make a difference. *Educational Administration Quarterly*, 52(2), 221–258.
- Hoy, A. W. & Hoy, W. K. (2013). *Instructional leadership: A research - based guide to learning in schools*. (4th ed). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Teacher Leadership Exploratory Consortium. (n.d.). *Teacher leader model standards*. Retrieved from <http://www.teacherleaderstandards.org.th>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ขมาพร คงมั่น

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี 162/6 ถนน พระยาเสีจจา ตำบล บ้านสวน

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000

วุฒิการศึกษา กศ.บ.การประถมศึกษา (โครงการเพชรในตม) เกียรตินิยมอันดับ 1

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กศ.ม.การวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปร.ค. การวิจัย วัฒนผล และสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นายคมกริช อันทรง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านตาเรือ(ตำรวจชายแดนสงเคราะห์) 999 หมู่ 3 ตำบลปะตง อำเภอ

สอยดาว จังหวัดจันทบุรี 22180

วุฒิการศึกษา กศ.บ.ภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กศ.ม.การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

3. นายสมสินธ์ รักรบุญ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม 1202 ถนนทรงธรรม ตำบลตลาด

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130

วุฒิการศึกษา ศษ.บ. การสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศษ.บ.ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศษ.ม.นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กศ.ม.การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตาม
มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านให้ไว้ในแบบสอบถามฉบับนี้ถือเป็นความลับและขอรับรองว่าไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานหรือสถานศึกษาของท่าน จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของท่านที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การนิเทศการเรียนการสอน 4) การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2) การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และ 3) การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นางจันทิมา เมฆประโคน)

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน
ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 24 ปี ตั้งแต่ 24 – 29 ปี
 มากกว่า 29 – 34 ปี มากกว่า 34 – 40 ปี
 มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการสอน

- น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี
 11 – 15 ปี มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านและผู้บริหารของท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่

- สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)
 สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 121 – 600 คน)
 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 601 – 1500 คน)
 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียน 1501 คน ขึ้นไป)

6. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในรอบ 2 ปีการศึกษาที่ผ่านมา

- ไม่เคยได้รับการพัฒนา
 ได้รับการพัฒนา 1 ครั้ง
 ได้รับการพัฒนา 2-3 ครั้ง
 ได้รับการพัฒนามากกว่า 3 ครั้ง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน ลงในช่อง □ ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยในระดับปานกลางหรือไม่แน่ใจ
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยในระดับน้อยมาก

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา						
1	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยอาศัยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการกำหนดความคาดหวังสูง ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากร					
4	ผู้บริหารได้สื่อสารวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งขอบเขตงานวิชาการ ให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจกันอย่างทั่วถึง					
5	ผู้บริหารพยายามกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาในทุกครั้งที่มีโอกาส					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา (ต่อ)						
6	ผู้บริหารร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่กำหนด					
7	ผู้บริหารร่วมกำหนดแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ					
การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน						
8	ผู้บริหารร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น					
9	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและวางแผนในการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน					
10	ผู้บริหารได้สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน					
11	ผู้บริหารร่วมพิจารณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา					
12	ผู้บริหารสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน					
13	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในการพัฒนาการสอน ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (ต่อ)						
14	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร					
15	ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนการสอนได้ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบ และหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูร่วมเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยการวิจัยและพัฒนา					
การนิเทศการเรียนการสอน						
17	ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน					
18	ผู้บริหารสำรวจความต้องการของครูในการนิเทศการเรียนการสอน					
19	ผู้บริหารให้ครูร่วมกันจัดทำโครงการนิเทศการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู และสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา					
20	ผู้บริหารสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับโครงการนิเทศการเรียนการสอน					
21	ผู้บริหารกำหนดงบประมาณในการสนับสนุนการนิเทศการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม					
22	ผู้บริหารร่วมสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อดูปัญหาและอุปสรรคในการสอนและความก้าวหน้าของผู้เรียน					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การนิเทศการเรียนการสอน (ต่อ)						
23	ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการนิเทศการเรียนการสอนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
24	ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกับคณะครูทั้งโรงเรียน					
การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้						
25	ผู้บริหารได้สำรวจความต้องการของครูและนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน					
26	ผู้บริหารสามารถจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ มีความปลอดภัย สะอาด สวยงามเป็นระเบียบ และมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
27	ผู้บริหารได้สื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจเป้าหมายและสร้างความคาดหวังสูงในฐานะนักการศึกษาที่มีอาชีพวิชาชีพ					
28	ผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
29	ผู้บริหารได้ร่วมพิจารณาจัดสรรตารางเวลาในการสอนให้ครูอย่างเหมาะสม					
30	ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
31	ผู้บริหารได้แสดงตนให้เพื่อร่วมงานได้เห็นอยู่เสมอเมื่อต้องการคำปรึกษาหรือความช่วยเหลือในด้านวิชาการ					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ (ต่อ)						
32	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
33	ผู้บริหารมีวิธีการในการสร้างแรงจูงใจให้คณะครูและนักเรียนกำหนดความคาดหวังในการทำงานในระดับสูง					
การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู						
34	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน					
35	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิชาชีพอย่างหลากหลาย โดยเข้ารับการอบรม สัมมนา และศึกษาดูงานภายนอกสถานที่					
36	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					
37	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างเป็นอิสระ					
38	ผู้บริหารสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
39	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู (ต่อ)						
40	ผู้บริหารสนับสนุนและช่วยเหลือครูให้สามารถผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นโค้ชในการนิเทศการสอน หรือแสวงหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ครู					
การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ						
41	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
42	ผู้บริหารสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาต่างๆ ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ					
43	ผู้บริหารได้สื่อสารให้หน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการต่างๆ เห็นความสำคัญของการร่วมจัดกิจกรรมกับสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษา และอาชีพให้กับนักเรียน					
44	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน					
45	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรม และการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก					
46	ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา					

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (ต่อ)						
47	ผู้บริหารได้ร่วมมือกับครูปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม					

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของท่านที่ได้ปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติงานของท่านมากที่สุด โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสม่ำเสมอ
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ค่อยปฏิบัติ

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ						
48	ท่านศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทางวิชาการ					
49	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ เช่น ประชุม อบรม สัมมนา เป็นต้น					
50	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาพัฒนาตนเอง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ					
51	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู					

ข้อที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ (ต่อ)						
52	ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยา วาจา และมารยาท					
53	ท่านร่วมเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู					
54	ท่านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล					
การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน						
55	ท่านได้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
56	ท่านพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นกว่าเดิม					
57	ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้					
58	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้					
59	ท่านได้สร้างโอกาสการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้					
60	ท่านได้พัฒนาหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้อยู่เสมอ					
61	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน					
62	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ					

ข้อ ที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน (ต่อ)						
63	ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักประเมินผลกระทบจากการกระทำของตนเอง และสามารถป้องกันและแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้					
64	ท่านเสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียนในทางที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนใส่ใจการเรียน					
65	ท่านได้จัดทำรายงานปัญหา อุปสรรค และผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ					
66	ท่านได้นำผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน						
67	ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
68	ท่านได้ร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปกครองหรือปราชญ์ชาวบ้านร่วมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
69	ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อร่วมงานในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้าขึ้น					
70	ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ท่านทำงานด้วย					
71	ท่านมักได้รับการยกย่องด้านความรู้ความสามารถและการปฏิบัติงานโดยเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน					

ข้อ ที่	การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน (ต่อ)						
72	ท่านร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุงแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาและพัฒนาตนเอง					
73	ท่านร่วมยินดีและร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน					
74	ท่านพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมทำให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย					

ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ค
หนังสือประสานงาน

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๔๒๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชมาพร คงมัน

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจันทิมา เมฆประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านด้านการวิจัย วัดผลและสถิติทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (ป)/๔๒๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายคมกริช อันทรง

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจันทิมา เมยประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๔๒๔

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมสิทธิ์ รักบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจันทิมา เมยประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการใช้ภาษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๕๙๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยใหญ่

ด้วยนางจันทิมา เมยประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการแจกแบบสอบถาม ในการวิจัยให้กับครูในโรงเรียนห้วยใหญ่ เพื่อนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดไว้ในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอ อนุญาตเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนการสอนตามปกติของครูผู้สอน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๕๙๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึง (บางละมุง)

ด้วยนางจันทิมา เมยประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการแจกแบบสอบถามในการวิจัยให้กับครูในโรงเรียนบ้านบึง (บางละมุง) เพื่อนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กำหนดไว้ในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนการสอนตามปกติของครูผู้สอน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (ป)/๖๔๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนางจันทิมา เมยประโคน นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากบุคลากรในโรงเรียน ของท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้ ในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนการสอน ตามปกติของครูผู้สอน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖-๔๙๕๐-๕๔๔๙

ภาคผนวก ง

ค่า IOC ของแบบสอบถาม

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตาม
มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชลบุรี เขต 3

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา							
1. การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา							
1.	ผู้บริหารและคณะครูร่วมกัน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาทั้งปัจจัยภายในและ ภายนอกเพื่อจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2.	ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของ สถานศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ของ ผู้เรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นของครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3.	ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการ กำหนดความคาดหวังสูง ทั้งใน ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและ การปฏิบัติงานของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4.	ผู้บริหารได้สื่อสารวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา รวมทั้งขอบเขตงานวิชาการ ให้ คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ กันอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
1. การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์การพัฒนา (ต่อ)							
5.	ผู้บริหารพยายามกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาในทุกครั้งที่มีโอกาส	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6.	ผู้บริหารร่วมจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
7.	ผู้บริหารร่วมกำหนดแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน							
8.	ผู้บริหารร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
9.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและวางแผนในการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (ต่อ)							
10.	ผู้บริหารได้สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
11.	ผู้บริหารร่วมพิจารณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
12.	ผู้บริหารสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
13.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในการพัฒนาการสอนด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
14.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไปใช้ในห้องเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
2. การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน (ต่อ)							
15.	ผู้บริหารได้กำหนดแนวทางการ วัดผลการเรียนการสอนได้ ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบ และหลักการวัดผลการศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธ กิจ และเป้าหมายของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
16.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ร่วมเพิ่มพูนคุณภาพการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาด้วยการ วิจัยและพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3. การนิเทศการเรียนการสอน							
17.	ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการ นิเทศการเรียนการสอนใน โรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
18.	ผู้บริหารสำรวจความต้องการ ของครูในการนิเทศการเรียนการ สอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
19.	ผู้บริหารให้ครูร่วมกันจัดทำ โครงการนิเทศการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของครู และสอดคล้อง กับเป้าหมายด้านวิชาการของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3. การนิเทศการเรียนการสอน (ต่อ)							
20.	ผู้บริหารสร้างความตระหนักและ ความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับ โครงการนิเทศการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
21.	ผู้บริหารกำหนดงบประมาณใน การสนับสนุนการนิเทศการเรียน การสอนอย่างเพียงพอและมี ความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
22.	ผู้บริหารร่วมสังเกตการเรียนการ สอนในชั้นเรียน เพื่อดูปัญหาและ อุปสรรคในการสอนและ ความก้าวหน้าของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
23.	ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการนิเทศ การเรียนการสอนมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการนิเทศการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
24.	ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อเปิด โอกาสให้ครูร่วมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนกับคณะครูทั้ง โรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
4. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้							
25.	ผู้บริหารได้สำรวจความต้องการ ของครูและนักเรียนเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
26.	ผู้บริหารสามารถจัดบรรยากาศ ของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ มี ความปลอดภัย สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ และมีความ เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
27.	ผู้บริหารได้สื่อสารให้บุคลากรได้ เข้าใจเป้าหมายและสร้างควม คาดหวังสูงในฐานะนักการศึกษา มืออาชีพวิชาชีพ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
28.	ผู้บริหารได้ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
29.	ผู้บริหารได้ร่วมพิจารณาจัดสรร ตารางเวลาในการสอนให้ครูอย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
30.	ผู้บริหารได้กระตุ้นให้ครูใช้เวลา ในการสอนให้เกิดประ โยชน์ สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
4. การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ (ต่อ)							
31.	ผู้บริหารได้แสดงตนให้เพื่อ ร่วมงานได้เห็นอยู่เสมอเมื่อ ต้องการคำปรึกษาหรือความ ช่วยเหลือในด้านวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
32.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและ นักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
33.	ผู้บริหารมีวิธีการในการสร้าง แรงจูงใจให้คณะครูและนักเรียน กำหนดความคาดหวังในการ ทำงานในระดับสูง	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู							
34.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การ วิจัยเป็นฐาน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
35.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนา วิชาชีพอย่างหลากหลาย โดยเข้า รับการอบรม สัมมนา และศึกษา ดูงานภายนอกสถานที่	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู(ต่อ)							
36.	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสดพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกันแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
37.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถพิเศษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นอิสระ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
38.	ผู้บริหารสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศจากภายนอกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
39.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสวงหาเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
5. การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู (ต่อ)							
40.	ผู้บริหารสนับสนุนและช่วยเหลือครูให้สามารถผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นโค้ชในการนิเทศการสอน หรือแสวงหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ครู	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ							
41.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
42.	ผู้บริหารสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาต่างๆ ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
43.	ผู้บริหารได้สื่อสารให้หน่วยงานภายนอกหรือสถานประกอบการต่างๆ เห็นความสำคัญของการร่วมจัดกิจกรรมกับสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
6. การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (ต่อ)							
44.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
45.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม Open House เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปเยี่ยมชมกิจกรรมและการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายกับภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
46.	ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้บุคลากรอำนวยความสะดวกและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
47.	ผู้บริหารได้ร่วมมือกับครูปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน							
1. การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ							
48.	ท่านศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อ ต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้ ก้าวหน้าทางวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
49.	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ พัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ เช่น ประชุม อบรม สัมมนา เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
50.	ท่านได้นำความรู้ที่ได้รับจากการ อบรมมาพัฒนาตนเอง โดย คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับ ผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
51.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ องค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริม การพัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
52.	ท่านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่ผู้เรียนทั้งในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และ มารยาท	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
53.	ท่านร่วมเป็นวิทยากรในการ ประชุม อบรม สัมมนา หรือ กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการ พัฒนาวิชาชีพครู	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
1. การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาวิชาชีพ (ต่อ)							
54.	ท่านแสวงหาและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการวิเคราะห์ วิจัย อย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน							
55.	ท่านได้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคลอย่างสม่ำเสมอเพื่อ ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ตอบสนองผู้เรียนเป็น รายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
56.	ท่านพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการ สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ที่ดีขึ้นกว่าเดิม	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
57.	ท่านได้พัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้ให้มีเนื้อหาเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
58.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน ลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับ เนื้อหาสาระและจุดประสงค์การ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
59.	ท่านได้สร้างโอกาสการเรียนรู้ใน ทุกสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุวัตถุประสงค์ของการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
2. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน (ต่อ)							
60.	ท่านได้พัฒนาหรือจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
61.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
62.	ท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงพร้อมทั้งให้สรุปความรู้ด้วยตัวเองอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
63.	ท่านออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักประเมินผลกระทบจากการกระทำของตนเอง และสามารถป้องกันและแก้ปัญหาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
64.	ท่านเสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียนในทางที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนใส่ใจการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
65.	ท่านได้จัดทำรายงานปัญหาอุปสรรค และผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้วางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2. การปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน (ต่อ)							
66.	ท่านได้นำผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3. การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน							
67.	ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
68.	ท่านได้ร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปกครองหรือประชาชนชาวบ้านร่วมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
69.	ท่านให้ความช่วยเหลือเพื่อร่วมงานในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ก้าวหน้าขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
70.	ท่านยินดีรับฟังความคิดเห็นและยอมรับในความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ท่านทำงานด้วย	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม $\sum R$	IOC= $\frac{\sum R}{N}$	ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
3. การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน (ต่อ)							
71.	ท่านมักได้รับการยกย่องด้าน ความรู้ความสามารถและการ ปฏิบัติงานโดยเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
72.	ท่านร่วมประเมินผลการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และชุมชนเพื่อนำมาปรับปรุง แผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา และพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
73.	ท่านร่วมยินดีและร่วมรับผิดชอบ ในผลงานที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
74.	ท่านพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมทำ ให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุ เป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
คำสถิติต่างๆที่ใช้ในการวิจัย

Reliability

แบบสอบถาม ทัศนคติผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.952	.952	47

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A01	203.43	227.151	.471	.952
A02	203.30	225.252	.396	.952
A03	203.17	230.764	.176	.953
A04	203.33	219.747	.746	.950
A05	203.27	223.030	.551	.951
A06	203.23	220.461	.690	.950
A07	203.40	222.869	.495	.952
B08	203.27	225.926	.499	.951
B09	203.37	222.654	.592	.951
B10	203.60	220.317	.611	.951
B11	203.20	225.545	.457	.952
B12	203.00	226.345	.511	.951
B13	203.13	225.913	.499	.951
B14	203.17	226.351	.467	.952
B15	203.37	231.689	.124	.953
B16	203.23	222.047	.667	.951
c17	203.20	220.648	.623	.951
c18	203.30	226.355	.417	.952
c19	203.37	218.999	.800	.950
c20	203.40	225.145	.517	.951
c21	203.23	227.909	.363	.952
c22	203.30	229.528	.262	.953
c23	203.17	223.730	.642	.951
c24	203.23	226.806	.437	.952
D25	203.23	222.530	.576	.951
D26	203.13	226.326	.472	.952
D27	203.27	221.857	.774	.950
D28	203.23	225.082	.551	.951
D29	203.17	222.626	.632	.951
D30	203.10	224.300	.615	.951
D31	203.30	226.217	.381	.952

D32	203.40	219.766	.770	.950
D33	203.27	221.857	.774	.950
E34	203.30	223.803	.513	.951
E35	203.30	226.079	.355	.952
E36	203.53	219.223	.631	.951
E37	203.33	221.747	.634	.951
E38	203.17	223.316	.670	.951
E39	203.23	223.495	.580	.951
E40	203.27	225.030	.443	.952
F41	203.37	222.033	.492	.952
F42	203.27	221.030	.661	.951
F43	203.57	225.220	.477	.952
F44	203.33	224.575	.476	.952
F45	203.47	218.809	.720	.950
F46	203.20	227.683	.377	.952
F47	203.10	226.162	.489	.951

Reliability

แบบสอบถาม วัดการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.924	.929	27

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
G48	113.73	87.375	.412	.923
G49	113.83	84.075	.702	.919
G50	113.80	87.959	.357	.924
G51	113.77	85.220	.513	.922
G52	113.63	87.206	.338	.925
G53	114.23	81.289	.457	.927
G54	114.00	84.759	.477	.923
H55	113.80	82.924	.728	.919
H56	113.73	85.995	.493	.922
H57	113.63	84.171	.770	.919
H58	113.73	84.892	.684	.920
H59	113.80	82.855	.817	.918
H60	113.93	84.202	.654	.920
H61	113.83	83.730	.738	.919
H62	113.93	85.237	.499	.922
H63	113.90	83.197	.667	.920
H64	113.77	85.013	.532	.922
H65	113.80	83.200	.702	.919
H66	113.87	85.982	.519	.922
I67	113.87	84.051	.718	.919
I68	113.90	83.403	.715	.919
I69	113.87	87.844	.332	.924
I70	113.70	89.734	.161	.926
I71	113.80	84.924	.496	.922
I72	113.97	84.654	.564	.921
I73	113.73	89.375	.171	.927
I74	113.63	85.413	.631	.921

Correlation

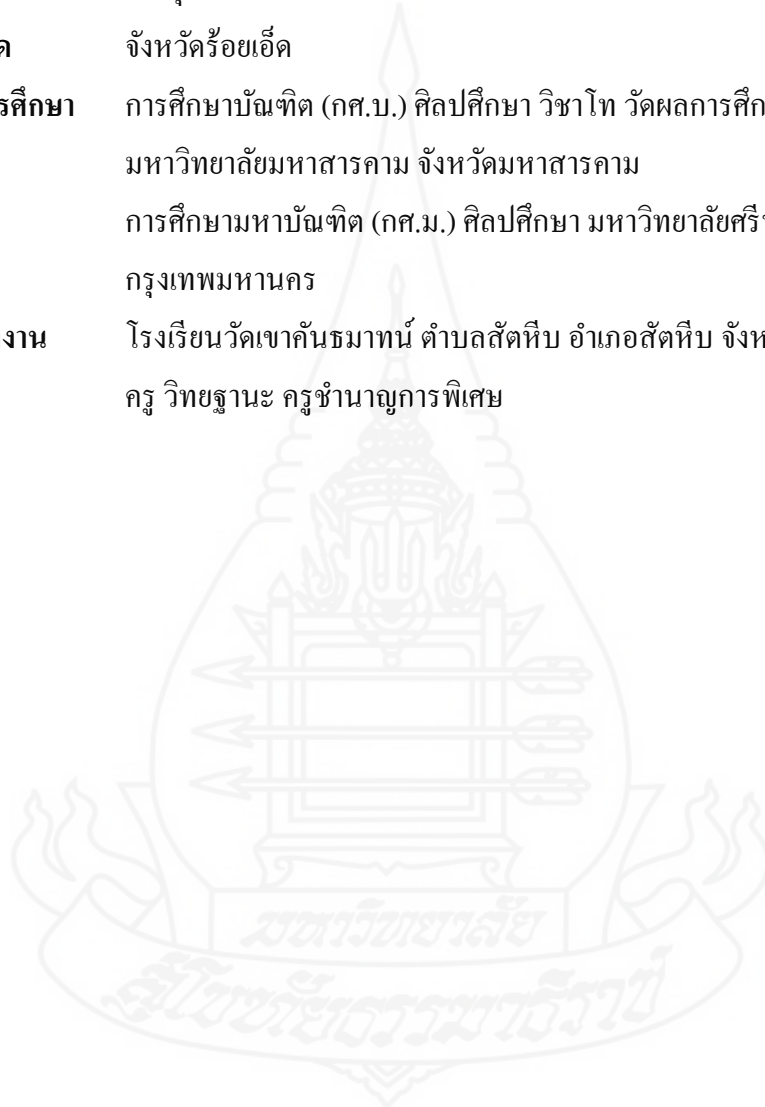
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติ
ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

		การปฏิบัติงานด้าน การพัฒนาวิชาชีพ	การปฏิบัติงานด้าน การเรียนการสอน	การปฏิบัติงานด้าน ความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงานและ ชุมชน	ผลรวมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของครู
การกำหนดพันธกิจและ เป้าประสงค์การพัฒนา	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.379** .000 209	.504** .000 209	.500** .000 209	.499** .000 209
การบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียน การสอน	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.501** .000 209	.633** .000 209	.628** .000 209	.637** .000 209
การนิเทศการเรียนการ สอน	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.501** .000 209	.633** .000 209	.628** .000 209	.637** .000 209
การส่งเสริมวัฒนธรรม การเรียนรู้	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.452** .000 209	.534** .000 209	.597** .000 209	.573** .000 209
การส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนา วิชาชีพครู	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.560** .000 209	.563** .000 209	.597** .000 209	.624** .000 209
การเสริมสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.474** .000 209	.561** .000 209	.602** .000 209	.592** .000 209
ผลรวมภาวะผู้นำการ เรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษา	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.534** .000 209	.639** .000 209	.663** .000 209	.664** .000 209

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจันทิมา เมฆประโคน
วัน เดือน ปีเกิด	31 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กศ.บ.) ศิลปศึกษา วิชาโท วัตถุประสงค์การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (กศ.ม.) ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเขาคันธมาทน์ ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจันทิมา เมยประโคน
วัน เดือน ปีเกิด	31 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) ศิลปศึกษา วิชาโท วัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม การศึกษามหาวิทยาลัย (กศ.ม.) ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดเขาคันธมาทน์ ตำบลสหัสขันธ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

